

Redacțiunea, Administrațiunea și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisorile neînscrise nu se pr
mesco. Manuscrisurile nu se re
trămii!

Birourile de abonații:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inscrise mai primesc în Viena
Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler
(de la M. A.), Heinrich Schölkopf, Adol
Herold, M. Dutes, A. Oppelt, J. Dun
enberg; în Budapesta: A. V. Gold
berger, Anton Meisel, Eckstein Bernat;
în Frankfurt: G. L. Daube; în Ham
burg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie
garmondă pe o coloană 6 cr.
și 80 cr. timbru pentru o pu
blicare. Publicări mai dese
după tariful și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
serie 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ)

„Gazeta” ieșe în fie-care zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumeră la toate ofi
ciile postale din țară și din
afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etagiul I: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dușul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 69.—Anul LII

Brașov, Sâmbătă, Duminecă 25, 26 Martie

1889.

Din cauza sărbătorii de mână, Buma-
vestire, țiarul nu va apăre până luni sâra.

Nou abonament la „GAZETA TRANSILVANIEI.”

Cu 1 Aprilie 1889 st. v. se deschide nou
abonament la care invităm pe toți amicii și spri
jitorii fâiei noastre.

Prețulu abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl.,
pe șase luni 6 fl., pe un an 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei
luni 10 franci, pe șase luni 20 franci, pe un
an 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe an 2 fl. pe
șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe an 8
franci, pe șase luni 4 franci.

Abonarea se pôte face mai ușor și
mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou,
să binevoescă a scrie adresa lămurită și
a arșta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”

Brașov, 24 Martie v.

Țilele de mână și de poimâne
vor fi de mare însemnătate în
vieța foștilor noștri grănițeri din
Ardelul de mēdă-nopțe și Bă
nat.

În Năsēud și în Caransebeș
se vor ține de astădată sfătuirii,
cari pot aduce nemijlocitū sēu
mijlocitū multū bine, dēr și multū
rēu poporului grănițeri.

Aici în Ardelū, e vorba de a
verea grănițerilor, ce și-au căș
tigat-o cu multe și mari jertte de
sânge pe câmpul de bătaia, apē
rēndū monarchia și tronul; e
vorba cum, prin cine și în ce
modu sē se chivernisescă acēstă
avere, ca ea sē fiă unū sprijinū
puternicū alū desvoltării și alū
culturii poporului românū năsēu
dēn.

Dincolo, în Bănatū, grănițerii
preoți și mireni se adunā poimâne
spre a sēvērși unū actū mare bi
sericescū, adecă spre a și alege
unū nou episcopū, care sē fiă
vrednicū urmașū alū rēposatului
archiereu. Și aici se tractēză de
unū bunū mare, de puterea mo
rală și intelectuală, cu care sē fiă
condusă diecesa Caransebeșului în
viitorū, așa ca sē înflorēscă și cu
ea sē se fericēscă și credincioșii
ei. Și cine nu va recunōce, că
o bunā conducere și o adevēratū
părintēscă și înțelptă păstorie
cumpānesce mai multū ca o a
vere câtū de mare?

Și fiind-că e vorba și într'o
parte și într'alta de viitorulū po
porului grănițeri și de interesele
lui cele mai mari de cultură, cu
vine-se sē arātāmū ce dorimū noi
și ce credemū a fi în dreptū sē
așteptāmū dela fruntașii noștri
grănițeri în aceste clipite, când
dela purtarea și hotărēirea lorū
atērnā în mare parte bunāstarea,
liniștea sufletēscă și mulțāmirea
poporului grănițeri.

Istoria neamului nostru romā
nescū ne arātā, că orī de câte
orī Romānii noștri s'au aflatū în
vre-o strimtōre sēu înainte unei
hotărēiri de mare cumpēnā pentru
viitorulū lorū, și orī de câte orī
s'a vērītū în sinulū lorū desbi
narea, patima orbă și invidia, ni
micū nu s'a alesū din ceea ce au
voitū și au nādājduitū sē dobēn
dēscă.

Orī de câte-orī insē fii mai
luminați ai poporului s'au desbrā
catū de tōte patimele rele și și-au
datū mână cu toții, ca în frā
țescă înțelegere sē lucreze numai
pentru binele tuturorū; orī de
câte orī părinții noștri au sciutū
sē se înfrēneze, gândindu-se nu
mai și numai la fericirea obștēscă,
ei au scāpatū de primejdiā și,
dēcă și nu au dobēnditū totū, dēr

au dobēnditū multū, ēr faptele
lorū au fostū binecuvēntate de
urmașii lorū.

Avēndū înainte ochiului nos
tru sufletescū icōna pășaniilorū
nōstre din trecutū, ce le-amū putē
ține alta, în ajunulū hotărēitorilorū
sfătuirii, bravilorū noștri grănițeri
de odiniōrā, decātū ca sē fiă pē
trunși de spiritulū celū bunū alū
părinților lorū și înainte de a
face unū pasū sēu de a lua o ho
tărēire sē se gândēscă la poporū,
la sōrtea și viitorulū lui, căci fă
cēndū acēsta ei vorū uita de orī-ce
cērtă și neînțelegere și se vorū
uni în acēstū gândū bunū, care
fi va mântui.

Pe grănițerii Năsēudenī buna
înțelegere în apērarea averei lorū
strāmoșescī, fi va mântui de pri
mejdia, ce-i amenință din partea
ariciului, care vrea sē se vērē în
casa lorū și deocamdatā stringēn
dū și țepușele și sgulindu-se le
cere numai unū colțisorū ca adă
postū.

Pe grănițerii din Caransebeș
buna înțelegere la sēvērșirea ale
gerei viitorului lorū episcopū, fi
va mântui de multe rele și ne
ajunsri, ce s'ar nasce pentru die
cesa lorū, decă alegētorii sinodu
lui diecesanū s'ar desbina în par
tide, făcēndū astfelū ca certele
între ei sē dureze lungū timpū și
după alegere, spre cea mai mare
pagubă a obștei credinciose.

Dēcă prin urmare sē cere sē
le adresāmū în aceste momente
și noi fraților noștri grănițeri unū
cuvēntū sincerū și frățescū eșitū
din inimă, le vomū țice:

Lăsați tocului orī ce certe și ne
înțelegeri pēcătōse, cari vē desbinā
și vē slābescū tōte puterile și tōtā
vēdā spre bucuria dușmanilorū
voștri și rēmāneți credincioși po
porului și bisericei sale, lucrāndū
cu însuflețire și în unire după con
sciința vōstră curatā!

Acēsta e dorința nōstră, acēsta
o așteptāmū noi dela bărbaii lu
minați ai poporului românū grā
nițeri în țilele grele de ađi și
fiindcă ția de mână e închinată
serbării Bunei vestiri, ne nutresce
speranța, că bunā veste vomū primi
și dela Năsēud și Caransebeș,
despre înțelegerea ce a domnitū
între fruntașii romāni preoți și
mireni de acolo.

S'auđimū dēr de bine!

Revista politică.

Din nāntru. Indatā ce s'a votatū
§ 25 din legea militară, desbaterile în
dietă au mersū repede, așa că s'a des
bātutū legea întregă. În cursulū desba
terilorū, Thaly își arātā neplācerea, că
honveđii depunū același jurāmēntū ca
armata comună. Ministrulū de honveđi
Fejervary țice, ce la distribuira recrū
țilorū, cei dela honveđi depunū și acolo
jurāmēntulū prescrișū, dēr trebuie la re
crutare sē depunā recrūții honveđi ju
rāmēntū împreună cu cei din armata co
mună, deōrece nu se potū chema de re
peșite orī recrūții ca sē depunā jurā
mēntū. Iranyi propuse, ca deputații în
timpulū sesiunii parlamentare sē nu fiă
chemați la eserciții de arme. Propune
rea s'a retrasū după ce ministrulū Tisza
promise, că încă în acēstă sesiune va
veni cu unū proiectū de lege în acēstă
privință. Se primi apoi, ca în anulū cu
rentū cei nāscuți în 1865 sē nu fiă che
mați la recrutare. Ministrulū Fejervary
propuse sē se respingā propunerea lui
Nagy d'a se primi în lege ca paragrafū
nou dispozițiunea ca: Voluntarii cari
vorū trebui sē servescă și alū doilea an,
sē pōtā cerceta și în acēlū anū cursurile
de oficerū, precum și sē pōtā urma stu
diile civile la universitate orī la alte
școle înalte. Propunerea s'a respinsū,
după ce ministrulū a țisū, că și în anul
alū doilea de serviciu se păstrēză carac
terulū de voluntarū; dēr ce privesce ur
marea cursurilor de oficerū, acēsta a
tērnā de profesorii și comisiunea dela

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.”

Și-a frântū piciorulū.

Nu era de nēmū prostū nenea Vladū
alū Ilenei.

Tată-sēu, Dumneđeu sē lū ierte, fu
sese curatorū la biserică și moșu-sēu birē
ulū satului.

Și ceva avere încă moștenise, harū
Domnului.

Rēposatulū sēu părinte ilū lāsase pe
lângă casa, în care locuia, o livadă
dintre cele mai frumoșe și câte-va locuri
aședate în partea cea mai roditōre a
hotarului.

Lelea Ilēna încă nu venise la casa
lui cu mână golă. Pe lângă holdele de
pe delū, dānsa avusese de țestre grā
dina cea mare de lângă grādinuța pă
rintēscă a bărbatu-sēu și afară de acēsta
incă o pāreche de boi, colea bine făcutū,
ēră în banū nu mai puținū de patru sute
de zloți bani rēi, cum erau p'atunc.

Și la începutū le mersese destulū de
bine omenilorū noștri. Nenea Vladū de
felulū lui era omū harnicū, nu se spā
ria de lucru și avea sporū la trebile, de
care se apuca. De altā parte lelea Ilēna

era femeia păstrātōre și nu se gândia
numai, cum sē ușureze chimirulū bărbat
ului sēu, ci căuta sē ajute și ea cu câte
ceva la purtarea cheltuielilorū.

Copilași încă le dāruise Dumneđeu.
Mai întâiu avurā unū băeșășū, care acuma
era de vre-o doi-spre-țece, trei-spre-țece
anī și apoi una după alta patru băeșele
drāgālașe și sātōse, ca nice ulcelușe.

Așa merserā lucrurile mai multū au de-a
rēndulū. Casa lui nenea Vladū era una
din cele mai de frunte din satū și vieța
ōmenilorū noștri putea sē slujēscă de
pildă și altorū omeni.

Dēr tōte până la o vreme.

Ucigālū-tōca n'are alt-ceva de lucru,
decātū sē între prin casele omenilorū,
sē-i aține, sē-i învrājbeșcā, sē-i îndemne
la rele; c'unū cuvēntū, sē le strice mul
țāmirea și fericirea, și sē-i facā numai
bunū pentru împērāția întunerecului.

Și Sarsailā trebuie că și vērise codița
și în casa omenilorū noștri, căci dela o
vreme vieța lorū se schimbā cu totulū;
în loculū mulțāmirii și a traiului bunū
de mai nainte se încuibā între ei nēca
zulū, lipsa și traiulū rēu, de pare-că
numai erau omenii de până acum, ci cu
totului totū alți omeni.

Și care era pricina acestei schim
bări atātū de neașteptate?...

Sērmana lelea Ilēna! Ea de bunā
sēmā ne-artū putē lāmuri pe deplinū, ce
a fostū și cum a fostū; dēr, biata, nu
prē vorbesce bucurosū de lucrulū acesta,
deși multū a avutū sē suferē din pricina
schimbării soțului sēu. —

Era pe la începutulū ernei. Nenea
Vladū isprāvise cu imblătitulū, își pu
sese bine uneltele de plugăria, își pre
gātise grajdulū, ca vitele sē nu suferē
din pricina gerului, vēnduse ceva bucate
și acum mai că nu scia, ce sē mai facā.

„Tu nevastă, mai estū și eu puținū
între omeni, că ș'asa n'am ce face acasă.
Prea mē muceșescū de totū, decă n'oiu
eși sē mai dau și eu ochi cu lumea!”
grāi într'una din țile nenea Vladū, arun
cāndu-și cojoculū în spate și luāndu-și că
ciula din cuiu. Nu sciu ce sērbātōre mai
miticā era în țiaua aceea, că multū
dintre omeni ședea de vorbā pe la porți,
orī umblau fără trēbā de colo până colo.

„Bine, bărbate, du-te și țī petrece
și tu unū picū, că dōrā nu estū robū”,
rēspunse lelea Ilēna.

Unde sē se ducā nenea Vladū alū
nostru, sē-și petrecā și elū unū cēsū,

douē cu ceilalți omeni, decātū la Vogel,
la jupānulū Vogel la crāșmā!

„Mēi, da ce minune o mai fi și asta,
sē lū vedemū pe Vladū aici la crāșmā
între omeni!” grāi cu mirare Niculae alū
Catrinei, când ilū vēđū pe creștinulū
nostru intrāndū pe ușā și pregătindu-se
sē se aședē și elū la una din lungile
mese vāpsite cu roșu ale jupānului Vogel.

„Trebuie, că s'a certatū cu nevasta ș'a
cāpētātū bătaia!” rēspunse riđēndū Mi
tru alū Flōrei de lângă vale, care toc
mai întindea lui Vogel sticluța de rachiu
ca sē i-o mai umple încă odată.

În crāșmā erau multū omeni. Unii
beau, alții vorbeiau, alții se certau... sciți
ca în crāșmā. Cei mai multū insē erau
adunați împrejurulū mesei de lângă zā
brelele jupānului Vogel, unde se afla
pādurarulū și scriitorulū notarului. A
mēndoi erau buni de gurā și spuneau
câte verđi și uscate, de rideau cu ho
hotū toți cei dimprejurulū lorū. După
cātāva vreme se aședā și nenea Vladū alū
nostru la masa lorū. Elū își petrecū
de minune, așa încātū nici nu simți
cum trece vremea, și în locū de unū
cēsū, douē, rēmase la jupānulū Vogel
până sēra țārđiu. Cātrā sēra scriitorulū

esamenul la sfârșitul anului întâiu. Dacă voluntarul, deși a căzut la esamen, e declarat cu toate acestea destoinic de a pute ajunge oficer, atunci următoarele cursurile, er de nu, rămâne la trupă cu rangul de suboficer ce l'a obținut ori fără rang. Studiile civile nu le pot urma voluntarii, fiind acesta chiar în contra § 25 din lege, care dă, că voluntarii numai cu studiile militare au să se ocupe. De transferat nu se vor transfera voluntarii, cari trebuie să servescă și anul alt doilea, din trupa și locul în care se află în serviciu, de cât numai casul, când trupa își schimbă garnisóna.

Demonstrații nu s'au mai întemplat. Măsurile cele severe polițienesci și militare ce s'au luat, ordinul ministrului Csaky d'a se trage în cercetare disciplinară studenții demonstrații și chiar a'i elimina din școlă, apoi amenințarea cu închiderea universităților, în casu de continuare a demonstrațiilor, toate acestea au potolit pe demonstrații. Și așa, armata comună va fi cum a fost, esamenele de oficer ai voluntarilor pe un an se vor face în limba germană, er cei cari nu vor ști nemțesce, vor servi încă un an.

Din afară. „Epoca“ din Bucuresc află dintr'ună isvor sigură, că ună atentată a fost comisă la Belgrad în contra Regelui Alexandru I. Ori-ce comunicare a acestei noutăți a fost oprită. Tote măsurile au fost luate pentru a se ține pentru câtva timp secretă această criminală încercare.

Guvernul franceș nu numai pe capii *ligei patriotice* îi urmăresce, ci și pe generalul *Boulangier*, sub pretext că au complotat contra republicei. Pentru judecarea lui s'a constituit o jurisdicțiune excepțională dintre senatori. Generalul *Boulangier*, vedându această, s'a refugiat la Bruxelles, de unde a publicat o proclamațiune, în care dă, că, în fața persecuțiilor îndreptate în contra lui, se va întorce în ziua în care va fi chemat înaintea judecătorilor săi naturali, magistrați ori jurați. Elu va aștepta în Belgia, ca alegerile generale să constituie o republică onestă și liberă, în care să potă locu cetățenul. Procurorul general a și refusat a acusa pe *Boulangier*, nefiind destul de temeinice faptele invocate de guvern pentru a urmări pe *Boulangier*.

Consilierul de stat sârbesc *Vasiljevič*, care a fost trimis la Regina *Natalia* după abdicarea lui *Milan* și după proclamarea regentei pentru timpul minorității Regelui *Alexandru I*, s'a întors din misiunea sa și a adus regentei o scrisore de cuprinsul următor: Re-

gina își exprimă părerea de rău pentru abdicarea Regelui *Milan* și asigură, că i va respecta drepturile de tată ce i-le acordă constituțiunea; apoi își exprimă bucuria, că i-se va da posibilitatea de a își vedea din timp în timp pe fiu-său. Regina felicită pe regentă adăogându, că se bucură pentru nimerita alegere. Cesiunea întorcerei reginei în Serbia nu se amintese în scrisore cu nici o vorbă.

Rusia continuă mereu cu reorganizarea armatei. Prin ukaz împărătesc s'au prefăcut 20 de bataliune de rezervă în bataliune de fortăreță și un regiment de rezervă de curând format s'a prefăcut de asemenea în regiment de fortăreță. Aceste bataliune se numesc după fortărețele ce le ocupă, dela Marea Baltică, în tota partea vestică și până în sud la Sevastopol. În casu de mobilizare aceste bataliune se transformă în regimente. În locul acestor bataliune se vor forma în curând alte 24 bataliune de rezervă. Cele 5 brigade de vânători dela granița vestică se vor preface în 5 divizii. Deocamdată s'a format deja din fiecare batalion de vânători două bataliune. Cele 40 bataliune ale celor 5 brigade se vor forma 5 divizii de câte 16 bataliune. De asemenea brigada de 4 bataliune de vânători caucasiani se va transforma într'o divisiă cu 16 bataliune. Deci armata rusescă pe picior de pace va numera în curând cu 77 bataliune mai multă ca până acum. Transformându-se cele 96 bataliune de rezervă deja existente în regimente de câte 4 bataliune, rezultă un alt spor al armatei pe picior de pace cu 288 bataliune, cu totul deci armata rusescă va fi sporită cu 365 bataliune. Când va fi îndeplinit acest spor, nu se potă sci, pentru că se cer pentru această 8000 oficeri, între cari aproape 500 oficeri de stat major. Deci numai cu încetul se potă completa aceste nouă formațiuni.

Crisa ministerială în România.

O telegramă din Bucuresc ni-a comunicat er, că ministrul român *Rosetti-Carp* și-a dat demisiunea. Această demisionare au pricinuit o nise nimeri în magistratură, și anume la Curtea de Casași, săvârșite de ministrul de justiție *G. Vernescu*. Aceste nimeri au produs mare turburare, fiind-că se trecuseră cu vederea destui bărbați probați în magistratură și cu ani mulți de serviciu. Ministrul *Vernescu* n'a voit să revoce nimerile, nici la cererea întregului cabinet, de aceea întregu ministerul s'a vădută silit a demisiona, pentru ca în modul acesta să facă imposibilă publicarea decretelor eșind din minister d-lu *Vernescu*.

Noulu minister încă nu s'a con-

stituit, se crede însă că cu formarea lui va fi însărcinat totu d-lu *Teodoru Rosetti*.

SCRILE PILEI.

Reuniunea femeilor române din Sălagiu, înființată la 1882, face frumoșe progrese. În 1 Septembrie anul trecut s'a deschis în Șimleu școlă de fete a reuniunii, și ați are școlă 23 eleve sub conducerea unei învățătoare escelente, cu toate că reuniunea are abia 3000 fl. capital, er cheltuielile cu școlă se urcă la 700 fl. Prin colecte și contribuiri benevole însă, prin ajutorul dela institutul „*Silvania*“ și dela bărbați însuflețiți pentru învățământul nostru românesc, viitorul școlii e asigurat pe ani înainte. Onore bravelor Române și vrednicilor Români din Sălagiu.

In beneficiul studenților săraci bolnavi dela școlile române din locu — în contul producțiunii dela 24/III — s'a trimis din partea minei „*Concordia*“ 5 fl. și din partea d-lui *Alexandru Danciu* din *Bucium* 2 fl. Mulțamindu-se din inimă pentru aceste contribuiri, se aduce la cunoștință, că și această sumă s'a alăturat fondului pentru ajutorarea studenților săraci bolnavi.

Convictu român în Baia-mare. Direcțiunea societății pe acii „*Aurora*“, înființată pentru ridicarea unui internat român în Baia-mare, în ședința sa ținută la 21 l. c. în Șomcuta-mare — după ce a constatat, că prin sumele intrate dela acționarii societății sunt acoperite deplin cele 30% pretinse de lege — a decis, ca în timp câtu de scurtu se se susțină statutele la tribunalul competent spre înregistrarea firmei societății. — Suma intratelor de până acum este 2784 fl. și unu cambi de 50 fl. v. a. Bani sunt depuși spre fructificare în casa de păstrare din Șomcuta-mare.

Conscripțiunea supușilor grecesci. Consulatul regal grecesc în Buda-pesta a primit ordinu dela ministeriul grecesc al afacerilor esterne, a conscrie pe toți supușii grecesci, cari locuiesc în Ungaria atât stabilu cât și temporaru. După cum suntem informați, conduce această conscripțiune în Brașov primăria noastră comună, care va încheia conscripțiunea în 25 Aprilie a. c. Așadără aru avé a se presenta toți supușii grecesci între terminul fixat la oficiul primarului. Pe câtu scim noi însă în Brașov supuși greci nu sunt, căci Grecii (?) de aci sunt supuși ungari.

**

Eliseul din Maramureș. Cetimă în „*Gutinul*“: În primăvera acesta se vor găta edificile frumoșe zidite de *Il. D-nu* Episcopu dela *Oradea-mare* *Michailu Pavelu* în valea romantică de cătră *Apșa* de jos din *Maramureș*, în locul numit *Elisau*. Situațiunea încântătoare, aerul curat, pădurea frumoșă, apa bună și scâlțile ce s'au zidit acolo vor preface locul acela într'unu adevărat *Eliseu* pământesc. Scâlțile se vor deschide în luna lui *Mai* și vor fi împreunate cu cură de apă, lapte și zăr; mai târziu se vor face și scâlți de apă sărată. *Eliseul* e aproape de *Sighetu*, de unde va comunica în tota ziua mai de multe ori unu omnibus. *Maramureșeni* pot fi mulțamitori *Il. Sale*, că se îngrijesce ca să le facă unu loc plăcut de petrecere și sănătosu pentru cei cari cătră nu numai petrecere, ci și însănătoșare. În satul *Slatina* cu ajutorul *Ilustrisimului D-nu Michailu Pavelu* se va zidi o biserică frumoșă de piatră.

Manipulare necinstită. Comitatul *Făgăraș* a pornit cercetare disciplinară în contra inginerului superior de mai înainte alu comitatului *Iosef Sompek* și în contra întreprinzătorului *Kebhoffer* pentru diferite delictes și abuzuri comise dela construirea casei comitatului. Paguba constatată până acum trece peste 14.000 fl.

A început bine praxa. Juristul absolutu *Istvan Banyasz (Bachnich)*, care era urmărit de poliția, a fost prins în *Lipova* și escortat la *Aradu*. Pricina e că juristul furase césornicul și lanțul medicinistului *Alex. Marton*, dreptu mulțamită, că acesta i-a dat cvartir peste nopte.

Unu scandalu cu cele religioșe. Din *Sătmăru* i se scrie „*Gutinului*“, că este acolo unu anumit *Fenczik Janos*, membru alu școlii dela școlă română. Acesta și până acuma a fost vestit că-i plăcea să facă câte-o gâlceavă în cele scolastice și în cele bisericesci. Voindu însă a se face și mai vestit, a mersu la cassarul bisericii și a dispus, să clopotescă, dăcându, că a murit o nepotă ce-o are. S'au trasu toate clopotele — la biserică românească — și-apoi a eșit la ivelă, că nepotă, ce o vestise de mortă, este deplină sănătoșă. Comuna bisericescă are de gând să facă pașii de lipsă contra acestei fapte vi ezesci.

Tergul de primăvera din Feldiora a fost foarte bine cercetat. Mai cu sémă vitele cornute, deși nu pré s'au distins în calitate, s'au vëndut cu bune prețuri.

și încă trei, patru ómeni cerură și bucovnele, și își încercară norocul la câteva jocuri pe câte-o ducă. *Nenea Vladu* nu se amestecă la jocul de cărți, pentru-că nici nu l'u scia, ci se uită numai cum se jucau ceilalți.

Intorcându-se acasă așa cam cu voiă bună, elu nu scia cum să laude mai tare cătră lelea *Iléna* petrecerea dela *Vogel*.

„Bine c'ai avut și tu o di bună!“ grăi cu veselie harnica femeie, pregătindu-se să-i aducă de mâncare soțului său.

Dér crășma-i cu dracu!

Nu trecură două, trei zile și *nenea Vladu* er mai dete pe la *jupănu Vogel*, ca să mai audă, ce mai spune comediosul de scriitor. Ați așa, mâne așa, până când dela o vreme omul nostru era mai mult în crășmă decât acasă.

Lelea Iléna, vedându cum stau lucrurile, încep să-i spună bărbatului său s'o mai lase la focul crășmă, să-și vadă și de trebă, că singur nu potă să birue cu toate lucrurile. *Nenea Vladu* la începutu răspunde cu glume, după aceea îi spuse nevastei, că nu potă să stea totu numai de lucru, ci trebuie să mai și răsuflă din când în când, și în sfârșit se restă

la ea, să l'u lase în pace, că scie elu ce face și doră nu cheltuesce din averea ei.

Cum am dăsu la începutu, *Ucigă l'u* toca răsbise și în casa ómenilor noștri.

„Să eșim din érnă, că potă totu s'o îndrepta și omul meu!“ grăia cuprinsă de gânduri sêrmana lelea *Iléna*.

Dér de unde!...

Érnă trecu, veni primăvera, și decă lelea *Iléna* ar fi fostu o femeie mai lăsătoare și nu ar fi pusă singură mâna pe cornele plugului, holdele aru fi rămasu nelucrate și ómenii noștri aru fi avut o pagubă din cele mai mari.

Nenea Vladu se făcuse unu bețiv de frunte.

Căt e ziua nu mai eșia din crășmă și în veci era cu ochii turburi. *Rachiul* îi pune capul. Pe lângă aceea, când simția unu zlotu, doi în busunar, îndată se apuca, cu scriitorul și cu alți perde-veră, la bucovne, pe care acuma le cunoșea mai bine ca pe copiii lui, și de obicei totu cam elu purta cheltuiala. Nasul începuse a i-se înroși, și mustățile, pe care mai înainte le răsucia cu mândria, acum se blegoșaseră cu totul. „Trăgeau a ólă!“ după

cum dăceau, făcânduși cu ochii de bucurie, dușmanii ómenilor noștri.

Grozavu se schimbă *Vladu* alu nostru de când cu blăstămata de crășmă!

Elu, care mai înainte era omul cel mai pacnic din lume, acuma se făcuse de totu supărăcios și dărzu. Cum venia acasă așa mai afumat, îndată începe să strige, să se certe cu lelea *Iléna*, se-i bată pe băeți, și nu era mulțamit cu nimica. Veselia și buna învoire fugiseră departe de locuința ómenilor noștri.

Dér și averea lor scădea vedându cu ochii. *Nenea Vladu* în tãrbăcela lui zălogise mai multe din pământurile moștenite dela părinți și două din vacile sale erau acuma în grajdul la *jupănu Vogel*.

Ce era să facă sêrmana lelea *Iléna*?... Ea îl rugă pe bărbatul său cu lacrimile în ochi, să se lase de uritul său nãravu; îi arătă, că casa lor a ajuns de risul lunei; îi spuse, ca celu puțin să-și aducă aminte de nevinovății copilași și să nu-i nenorocescă; îl amenință chiar, că se va despărți de elu, decă va urma mai departe cu viața lui din timpul din urmă... Tote aces-

tea rămaseră zadarnice. *Vladu* se ticăloșia din di în di totu mai mult, așa încâtu în cele din urmă își zălogia și hainele de pe elu pentru băutura, și nu odată s'a întemplat, că a pornit din crășmă așa de betu, încâtu a cădutu în noroiu în mijlocul uliței și a trebuit să l'u aducă alți acasă.

Sêrmana lelea *Iléna*!.. Cătă jale și câtă supărare era pe capul ei din pricina acestei ticăloșii atât de mari a soțului ei. Adese-ori ea ingenunchia înaintea icónei împreună cu copilașii ei și cu toții rugau din adencul sufletului pe celu Atotputernicu să mai delature din povara ce-i apăsa atât de greu de o vreme încóce.

Și câte n'a încercat biata femeie, ca să desbere pe nenorocitul de *Vladu* de patima, celu încheștase cu atâtă putere!

Ea dete slujbe pe la biserică, puse să se cântecă *Paralise* și *Acaftiste* pentru bărbatul ei, să l'u pomenescă la Liturgiă... dér totu de geba. Auindu, că ar fi bine, decă ar duce o cămașă a bărbatului ei să stea în biserică patru-șoof de zile și după aceea să i-o dea s'o îmbrace, o făcu și acesta. Dér cum o

Cu totul s'au vândut 1010 vite cor-nute și 356 cai.

Omoră din răsunare. În Săn-Paulu, lângă Clușiu, fu aflată mortă în casa sa locuitorul de acolo Salomon Hersch. Din împrejurările în care s'a găsit se conchide la un omor prin împușcare. Un césornic aflat la locul crimei de cătră gendarm va duce, cum se crede, pe urma criminalului. Césornicul a fost adecă recunoscut de temnicerul procuraturii din Clușiu ca proprietate a unui fost arestant, anume János Pinter, care fusese închis de ce lună în Clușiu pentru un furt comis în paguba lui Salomon Hersch și încă atunci se dice, că i-a jurat răsunare, fiindcă l'a arătat. Pinter a mai fost închis în temniță patru ani, fiindcă a luat parte la turburările antisemite din Zalaegerszeg. Când a eșit acum în urmă din temnița din Clușiu și supraveghiatorul și-a exprimat părerea de rău, că pierde un lucrător atât de dibaci (Pinter era cismar), dișe: „Nu fi îngrijat, în curând mă voi întorče.” Césornicul îl cumpărase tocmai dela temnicerul. Criminalul, care trebuie, că a comis omorul cu un tovarășu, e urmărit.

Concertul Waldner-Cesek. Duminecă în 7 Aprilie c. n. 5 ore d. a. în sala dela N-rul I se va da un concert din partea baritonistului Waldner și a pianistului Cesek. D-l Waldner, care se bucură în Germania și Austria de un frumos renume, este un bun cântăreț, modulul cum cântă el balade și cântece clasice va interesa fără îndoială pe amatorii de musică mai bună, de aceea atragem atențiunea publicului asupra acestui concert.

Biserica greco-română din Budapesta. În cele din urmă ministru unghuresc de culte Albin Csaky, a numit parochul la biserica greco-română din Budapesta, pe Ionu Georgides, reșevându-și însă ministrul dreptul de alu numi definitiv în acestu oficiu numai după ce își va însușit bine în vorbire și în scrisă limba unghurescă. Suntem curiosi a sci dacă acestu preotă sci romănesce, căci ai cere se sci unghuresce când el pôte că nu sci nici romănesce e ridicol.

Logodnă. D-lu *Ionu A. Ciulley* și D-șora *Aneta Blebea*, logodiți. Brașov — Giurgiu, Martie 1889. — Felicitările noastre căldurose tinerilor logodiți!

Procesul pentru colorile ardelenesci.

Din Câmpia, la 18 Martie 1889.

În 11 Martie st. n. a. c. se pertractă procesul intentat On. D. Romulă S. Orbeanu, preotul Iclăndelului, pentru micul stindard, atârnat de st. D-ră Olivia Iacobescu cu ocaziunea botezului întemplat la casa sus numitului preot, despre care întemplanse a-ți publicat în Nr. 52 cu data de Duminecă amărute

Fasiunile au decurs în următorul mod :

1) *Judele* singulară din Murășu-Ludoșu întrebă pe On. D-nă Romulă S. Orbeanu, că cu ce scop și intențiune a atârnat acel stindard la casa s'a și ce color și inscripțiuni a avut?

On. D-nă Romulă S. Orbeanu răspunse: În ziua de 5 Augustu st. n. anul 1888, mi-am serbat încreștinarea unicului pruncă ală meu, la care serbare între alții mulți, încă cu o di mai nainte, mi-a sosit și o rudeniă, anume On. D-nă Petru Iacobescu dimpreună cu stimata-i familiă. Fiica acestui preotă, D-șora Olivia Iacobescu, în ziua de 5 Augustu înainte de sosirea oșpeților între 8—9 ore a. m. atârna un stindard în ferestra galeriei, tricoloru roșu-galben-vănetă, cu inscripțiunea: „Să trăiescă noulă născută Horea.” Se înțelege, că stindardul nu s'a luat jos ca să nu facă neplăcere tinerei copile, decât ea cu acestu mic stindard voese a gratula pe micul născut, care s'a și botezat cu numele Horea; der în urmă după sosirea Prea On. D-nă Protopopă Nicolau Solomon și a propretorului cercului M.-Ludoșu, Vasiliu Moga, stindardul îndată s'a și luat jos și acesta s'a întemplat cam la 12 ore a. m. Afară de aceea nici eu, nici Olivia Iacobescu nu am avut nici o intențiune de demonstrațiune, cu atât mai vartos, că comuna e curată romănescă și cei preșenți au fost curată romăni.

D-lu *Vasiliu Turcu*, subnotar, ca martor: Eu în ziua de 5 Augustu am vădută stindardul tricoloru roșu-galben-vănetă și voind a face atențiune pe D-nă R. S. Orbeanu la urmă, într'aceea sosise propretorele Vasiliu Moga. Atunci nu am mai dișu nimic sciindă cumcă acela va face dispozițiunile.

D-lu *Vasiliu Suciu*, preotă în Câpușulă de Câmpia, ca martor: Eu în ziua de 5 Augustu 1888 trecendă pe drumul țării prin comuna Iclăndelă, am vădută un stindard atârnat în ferestra galeriei, der ce color și ce inscripțiune a avut nu sci, neputendule deosebi din depărtare.

D-lu *Alexandru Nagy*, inginer, ca martor: Eu în 5 Augustu 1888 am vădută stindardul tricoloru la locuința On. D. Romulă S. Orbeanu, der după ce l'am vădută nu a stată acolo mai multă decât de 10—15 minute.

D-lu *Vasiliu Moga*, propretorele cercului M.-Ludoșu ca martor: Eu sosind la locuința On. D-nă R. Orbeanu cam la 12 ore a. m. am rugat pe Prea On. D-nă protopopă N. Solomon ca să provoce pe D-nul preotă ală locului pentru luarea jos a stindardului, care deși

are colorile Ardélului, der legea (???) le opresce. Eu arătare n'am făcut, pentru că n'am aflată consultă după ce am vădută că nu s'a făcută nici o demonstrațiune contra nimenui și nu a fostă nici intențiune de a demonstra, ci scopul a fostă gratularea micului născut și srprinderea publicului.

D-lu *Kabos Kalman*, proprietar în Iclăndulă mare ca martor (de față n'a fostă la proces): Prin scrisore s'a escusată că până la altă ocaziune nu pôte a se presenta fiind bolnav.

Acestea au fostă fasiunile luate la protocol în 11 Martie st. n. a. c. la judecătoria din Murășu-Ludoșu. Rămâne de a se mai lua fasiunea St. D-re Olivia Iacobescu.

Cu aceste s'a încheiatu protocolul fasiunilor la care pe lângă martorii citați în fața judecătoriei s'au mai vădută și vr'o câțiva preoți și teologi.

Unde va eși lucrul, vom vedé. Protocolul pôte că se va transpune la tribunalul din Turda. Atăta am mai auzit vorbindu-se, că pe propretorele V. Moga, fiindcă e Romănu, șovinisti dușman Romănilor încă voescu a-lu învinovăți, pentru-că nu a denunțat.

X.

Lucrările de apărare în România.

Alaltăer camera română a ținută ședință secretă, în care ministrul de răboiu d-l generală Manu a arătat cum stă treba cu fortificațiile. Mai întâi a făcut un istoric al lor, care îl schițează „La Liberté” astfel: „Idea de a întări țera nu e nouă. În 1873 s'a ocupat de ea generalul Florescu. După 1877 prințul Gr. M. Sturdza a scris un memoriu asupra apărării țării. În 1882 o comisiune compusă din patru generali romăni, între cari și gen. Manu, a făcut un proiect pentru apărarea țării, pârținind sistemul regională ca cel mai puțin costisitor și mai ușor de executat. În același an d. Ionu Brătianu se adresă la generalul Brialmont din Belgia ca să facă un studiu complet asupra mijlocelor de a apăra România.

Strategul belgian a arătat un punct principal, Bucurescii, un alt punct între Focșani și Galați și apărarea liniei Cernavoda-Constanța. În munți el n'a propusă nici o întărire, pentru-că fiind munții tăiați de pasuri prea numeroase acestea ar face de lipsă un număr prea mare de forturi, cari ar costa prea mult și ar recere spre a fi apărare prea multe trupe.

Cel dintăiu memoriu ală generalului Brialmont e dela 15 Decemvre 1882, ală doilea e dela 28 Iunie 1883

și tracteză numai despre fortificarea Bucurescilor. Generalul a prețuit lucrările la 86,900,000 franci așa împărțit: Bucuresci 62 milioane, Cernavoda 2 mil., Constanța 4 milioane, Galați 4 mil., Focșani 12 mil., Câmpina 1 mil. 400,000; Slatina 1 mil. 500,000. Aceste lucrări de apărare aveau să primescă 1300 tunuri.

Primul credit de 15 milioane a fost votat în 1883. Parlamentul român a votat apoi în 1886 și 1887 trei alte credite în total de 22 milioane.

În 1887 d. I. Brătianu, după o sfătuire cu căpeteniile militare, s'a adresat la specialistul german Schumann, care i-a prezentat un memoriu asupra apărării Focșanilor și a Galaților. El susținea, că vor fi de lipsă 40 milioane pentru întărirea acestui punct. În 1888 d. Brătianu a contractat o liferă de 7 milioane destinată pentru lucrările din Focșani.

Până aș s'au cheltuit 32 milioane pentru fortificațiune. Așa a fost starea lucrurilor, când în Noemvre 1888 a venit la minister generalul Manu. Densul a constituită îndată o comisiune din domni generali: Arion, Berendeiu, Barozzi, Fălcoianu și din coloneli Lahovari și Carp, cari studiindă din nou cestiunea au conchis că se sfărășcă lucrările cari sunt neapărare de lipsă pentru apărarea țării.

După planul generalului Boulanger, ce l'a adoptat comisiunea, Bucurescii vor forma o tabără întărită, avendă 18 forturi la 4 kilometri depărtare unul de altul și legate deolaltă printr'o linie ferată. Între forturi sunt aședate baterii. Armarea va fi de 125 tunuri de mare calibr.

Situația geografică a Romăniei îi espune invasiunilor și neputenduse rădima pe o armată numeroasă trebuie să ia măsură de apărare. Și ore Belgia nu aduce jertfele cele mai grozave pentru a-și asigura neutralitatea?

Comisiunea admite o zonă centrală limitată de Focșani, Galați, Dunăre și Olt, cu Bucurescii, ca punct principal. Din punct de vedere strategic capitala română e foarte avantațiosă, un corp de armată e de ajuns spre a-o apăra pe când inimicul trebuie să desfășure forțe considerabile spre a-lu asedia.

Zona Carpaților va fi ușor de a se apăra; der pericolul e din partea Siretului. Și acestu pericol va dipăre însă decât se va fortifica linia Focșani-Nămăloasa-Galați.

Comisiunea a aflat și mijlocul de a reduce spesele la 68 milioane în total.

Ministrul a terminat espunerea sa rugand camera de a admite creditul de 15 milioane, ce i'l'a propus. Camera studiază acumă cestiunea în secțiun.

fi fost de rând, tocmai în ziua, în care îmbracă cămașa sfințită, nenea Vladu se cheful așa de strașnic, încât luându-se la bătaie cu nisce omeni din crășmă, se întorče acasă cu cămașa totă sdrăne.

Inceră bieta femeia și altfel. Se duse pe la mueri meștere, le întrebă de sfat și făcă totă ceea ce o învățară ele. Una îi spuse, se tórne în bătura soțului său apă sfințită, adunată dela nouă biserici. Ea urmă astfel, der pare-că dela amestecul apei sfințite cu rachiul nenea Vladu căpătase și mai mare sete..... nu de apă sfințită, ci de apă dela jupănul Vogel. Alta o învăță să-i dea lui Vladu de bătută dintr'un ulciur de pământ și în ulciur să bage mai înainte un mormoloc (brăscă mică), ca astfel Vladu să se îngreșeze a mai bea de aici înainte.

Și de astă-dată însă lucrul eși cu totul dimpotrivă.

După-ce simți mormolocul, Vladu ală nostru, în loc să se lase de bătura, plecă îndată la Vogel, ca să-i ia grăța cu câteva păhărele de rachi ceva mai tarișor.

Vladu era perdut și pace bună! Lelea Iléna și începuse a se uita la el

ca la un om de jumătate plecat pe umea cealaltă, când o întemplanse norocosă întorče lucrurile cu totul totă altfel.

Intr'o séră veni la casa omenilor noștri un călător bătrănu și se rugă de găzduire. Acasă era numai lelea Iléna și băieții. Nenea Vladu sciți unde era. Tocmai dusesse lui Vogel zăbunulă celă nou, ce i-l făcuse nevasta de Crăciun, ca să i-l pună la păstrare. Cu totă necazul ei, Iléna nu-l alungă pe bătrănul dela vatra sa, ci-i dete sălaş pentru nopțe și-lu pofti să cineză împreună cu dēna și cu copiii.

Bătrănul băgă de semă întristarea Ilénei și o întrebă, că de ce e așa măhnită. Părindu-i-se călătorul om de omenia, Iléna îi povesti cu de-amăruntulă totă schimbarea bărbatului său, și spuse cătă are să sufere din pricina acēsta și că tōte încercările sale de a-lu abate pe nenorocitul soț dela calea apucată au rămas zadarnice.

„E trist, trist de tot!” grăi călătorul nostru, clătănandă din cap cu părere de rău.

Pe când vorbeau ei astfel, etă ușa se deschise, și ună vecin, intrandă în

casă, spuse Ilénei, să vadă de bărbatul ei, că érá s'a tărăbăcit și a cădută bétă mortă în zăpadă nu departe de crășmă.

Iléna își șterse lacrimile cu șorțul și se pregăti a merge cu vecinul, ca să-l aducă acasă pe Vladu.

Înainte de a pleca ea, bătrănul o chemă la o parte și-i vorbi astfel:

„Mie mi-a venit un gând, cum să-l vindecăm pe bărbatul d-tale de patima, ce-l stăpănesce.”

„Și ce gând...?” întrebă cu neîncredere biata femeia, uitându-se lung la străinul călător.

„Vei vedé d-ta. Der mai întâi spune-mi, este vecinul acesta ală d-vostre om de încredere?”

„Eu așa-l cunosc, ca om de încredere.”

„Putere-ai d-ta să mai găsești încă doi omeni afară de acesta și vre-o muiere, două. Der, se nțelege, totă omeni de credință și nu gur-sperte, căci n'ășu vré se sci totă satulă mijlocul, ce am de gând a-l încerca!”

„Așa gândesc, că așa găsi. Ecă, omeni de nădejde ar fi vărul meu Ilie și nenea Barbu, fratele părintelui și

nașul nostru; ér nevestele lor încă sunt femei de omenia și țin multă la casa noastră.”

„Dacă-i așa”, dișe streinul, „trimite în grabă pe cineva să-i cheme încōce, că ne sunt de mare trebuință.”

Iléna făcă în tocmai, după cum îi spuse călătorul, și îndată și trimise pe băiatul său la Ilie și la Barbu, ca să-i cheme împreună cu nevestele lor.

„Mai stai un pic!” grăi din nou străinul, când lelea Iléna deschise ușa, ca să pornescă după soțul ei.

„Ce este?” întrebă ea.

„Ai la îndemână câteva șindilă seu o bucată de scândură și un cotă, doi de pânză curată?”

„Da, am.”

„Adu-mi-le întâiaș-dată aicea, și apoi te poți duce”, grăi călătorul.

Lelea Iléna aduse și aceste lucruri și apoi plecă la bărbatul său.

Nenea Vladu zăcea în zăpadă aprōpe fără simțire. Iléna și vecinul încercară să-l trezescă și să-l ridice în picior, der înzadur. Vladu era înmuat cu totul, capul și mâinile îi atârnav în jos și numai buzele îi se mișcau din

Podul peste Dunărea română.

D-lu Mihailu Cogałniceanu a adresat unu ministrului de lucrări publice o interpelare privitoare la construirea podului de peste Dunărea la Cernavoda, care se lege România cu Dobrogea. Acastă interpelare a fostu desvoltată în ședința Camerei române de Joi.

Interpelatorul, după ce a demonstrat marile avantaje ale podului proiectat, a cerut să i se răspundă categoric, decă guvernul e hotărît să nu se construiască acestu pod. Necesitatea acestui pod, dice d. Mihailu Cogałniceanu, e cu atât mai mare, cu câtu s'au cheltuit milioane pentru construirea unei linii ferate între Bucuresc și Fetesc și Făurei-Slobozia în scopul de a lega România cu Dobrogea și a oferi comerțului local și internațional o cale directă și fără transbordamente până la marea Neagră, adecă până în cunoscutul portu român Constăța. D-lu Cogałniceanu a mai adăogat, că fără acestu pod liniile române ferate, voru căde în categoria liniilor de interesu local.

În lipsă d-lui Al. Marghilomanu, ministru de lucrări publice reținut la Senat, d-lu ministru Petre Carp a răspuns d-lui Cogałniceanu, că guvernul recunoște importanța podului și că la anul viitoru va începe lucrările pe care e forte hotărît să le execute.

D. Carp a terminat prin a dice, că studiile sunt deja făcute, dăr studiile definitive nu sunt încă terminate, deorece ele sunt strins legate cu acele ale portului Constăța.

Or cum ar fi, scrie „Curier. Finan.“, constatăm cu o vie mulțumire, că decă în guvern Prințulu Al. Știrbei a fostu cel d'ânteu, care s'a pârșit de noua și greua poziție ce crează României deschiderea liniilor balcanice, în Parlamentu d-lu Mihailu Cogałniceanu este cel dintăiu, care a dat alarmă, că liniile române nu trebuiesc lăsate în categoria liniilor de interesu local.

Armata română.

„Românulu“ e informat, că se lucrează cu mare activitate la înarmarea vaporului de războiu, încrușișătorulu „Elisabeta“, a șalupelor și a torpililor. Se crede că cel mai târziu până la 5 Aprilie viitoru se fie tôte înarmate și gata pentru plecare la diferite puncte. Incrușișătorulu „Elisabeta“ va avea 14 tunuri, din care 4 tunuri mari, de 15 centimetri diametru, 4 tunuri revolveru cu tragere repede, de o lungime de peste trei

metri, 2 mitralieze de arboradă și restulu tunuri Hoskicch. Tôte tunurile au sosit cu trenulu în luna Februarie trecut.

Incrușișătorulu cel mare „Elisabeta“ va face în Aprilie o excursiune pe Marea Neagră. Acastă excursiune va fi condusă de d. colonelul Murgescu, comandantul flotilei.

De vre-o câteva zile a sosit în Bucuresc unu reprezentant alu fabricii de tunuri Nordenfeldt din Englitera. Se vorbește de o importantă comandă de tunuri revolveru sistemul Maxim, care se va da în curendă acestei case. Reprezentantul casei din vorbă a adus cu sine și unu modelu din tunurile amintite, care au o putere destructivă cum nu are nici unu altu sistem de tunuri din țiu de aci.

Pentru iluminarea lucrărilor de fortificare, pentru continuarea cărora ministrulu de războiu generalulu Manu a cerut corpurilor legiuitoru și i-s'a incuviințat suma de 15 milioane lei, s'a adoptat în armată lampa electrică construită de colonelulu francezu Maugin. Reflexulu luminei se întinde într'o împrejurime de doi kilometri.

Uneltirile Grecilor în Macedonia.

Grecilor, celor din Grecia, li-a intrat în capu o gugușcă și nu li-o mai poți scote. Li-a cășunat să cucerească Macedonia și mai multe nu, deși după datele statistice Grecii sunt cei mai puțin în Macedonia și și mai puțin îndreptățit a ave astfel de cugete. Nu-i vorbă, lucrulu ăsta n'are să se întâmple cât e hăul și nici nu s'ar turbura nimenea de gugușcă lor, decă s'ar mărgini numai pe lângă ea și n'ar unelti în contra naționalităților din Macedonia, dăr mai cu sēmă în contra Românilor din Macedonia, cari le stau în cale și nu i lasă să jöce mendrele.

Munca Românilor pe tărîmul școlar i-a scos pe Greci din pepeni; înființarea continuă de școle române, refuzarea Românilor de a și mai trimite copii în școlile grecesc, înființate în Macedonia cu scopuri de grecisare, scoterea limbei grecesc din bisericile lor, i-a turbat pe Greci. Mania și furia acestora însă s'a descărcat cu tötă puterea asupra Românilor, de când aceștia le zădărnicesc ori ce încercare de revoluțiune contra stăpânirii turcesc și ori-ce alte acte de trădare.

În anul trecut România au descoperit o propagandă revoluționară condusă chiar de consululu grec Panurias din Bitolia (Monastir, capitala Mæedoniei). S'au făcutu arestări, s'a pus mâna pe o mulțime de hârtii revoluționare grecesc de-ale unui agitator grec, anume Pikion, dăr Grecii au știut că pără pe judecătorii turci de au liberat pe cei arestați, și prin calmii și defăimări au făcutu de s'a arestat unu învățator român și alții, dicendă Grecii că aceștia au compus acele hârtii revoluționare și le-au vărât pe ascuns între hârtiile consulului grec.

Dăr vorba ceea, cu minciuna prânșesc, nu însă și cinezi. Guvernulu turcesc a descoperit tötă mișelia grecesc, a liberat pe cei arestați fără vină și a destituit și pe judecătorii, cari s'au lăsat a fi cumpărți de Greci, și chiar pe președintele curții marțiale. Guvernulu grecesc din Atena, care știe de tötă aceste uneltiri, fiindu sêvșite cu scirea lui și cu ajutore bănesci din parte'i, în casulu cu Pikion a căutat să scape consululu dicendă, că „o mână dușmană a vîrită acele scrisori compromiștore în corespondența lui Pikion“, deși inspectorulu școlilor române din Macedonia, Apostolulu Mărgăritu, într'o corespondență către „Revue de l'Orient“ a afirmat, fără temere de a fi desmintit, că documentele confiscate consulului grec erau autentice.

Acum de curendă autoritățile turcesc au pus mâna érași pe unu agitator grec, anume Magiaris, secretarul episcopului grec din Castoria. L'au arestat pentru uneltiri de înaltă trădare. Făcendă-i-se perchișițiune domiciliară, s'au aflatu documente forte compromiștore nu numai pentru unii demnitari turcesc de naționalitate grecesc, ci și pentru multe persoane oficiale din Atena. Aceștia steteau în legătură chiar cu brigandii din munții Macedoniei. Din aceste hârtii confiscate mai reese, că și propaganda revoluționară a lui Pikion era adevărată și prin urmare neadeveră a fostu și afirmarea guvernului și presei grecesc, „că hârtiile au fostu vîrite de mână dușmană“. Se mai constată din această nouă afacere, că Magiaris sta în legătură și cu Patriarchulu din Constantinopol.

Din tôte hârtiile confiscate la domiciliulu lui Magiaris răsună vechiulu cântec grecesc: Liberarea Macedoniei și alipirea ei la Grecia. Intre altele e o scrisore a lui Magiaris către comitetulu centralu al „Syllogos“-ului din Atena, o societate pretinsă „literară“ pentru lăptirea limbei și literaturii grecesc. Cuprinsulu acestei scrisori compromiștore e:

„Nicolachi Stefchis (primarul din Vlaho-Clissura) a fostu mai înainte d'noiștri, dăr mai pe urmă a trecut d'odată în partea inspectorului școlar român, Mărgăritu, și de orece densusu n'a mai pututu fi înduplecatu ca să se alipescă din nou pe lângă noi, ne-am hotărît să-i facem sfârșitul. Am însărcinat pe Haramia Alexe cu executarea, dăr di nenorocire, densusu a cădutu în mâinile gendarmilor turci, din care cauză a trebuit să ne adresăm către Haramina Policortas. Acesta l'a pândit pe drumulu dela Vlaho-Clissura spre Castoria și a trasu asupra lui; întâmplarea a făcutu însă ca să fiă lovit numai calulu și de aceea a tulit'o.

Va să dică unu secretaru alu unui Episcopu pune la cale sêvșirea unui omor! Și o spune el însuși în scrisore! Ce voru mai pretesta acum guvernulu și presa din Atena? Vom vedea ce va mai face guvernulu turcesc, care de atâtea ori a fostu amăgitu de Greci. De altmintealea să nu lăsăm cu această ocaziune neamintit, că adeseori politicii unguri și foile unguresc s'au însuflețit pentru Greci, mai ales de câte ori au fostu aduși aceștia în combinațiune cu România ori cu „Valachii“ — cum le dicu — din Macedonia.

Apelul

Cătră On. publicu român.

Conduș de dorulu luminării și înaintării poporului românesc, zelosulu învățatoru din Luna de Arieșiu, d-lu Simeon Nicoră, puse basă la înființarea unei biblioteci populare, pe care, mulțămită abnegațiunei și stăruințelor sale neobosite, i succese a-o mări și înmulți cu unu număr frumșel de opuri și broșuri. Noi pentru acesta nu putem decătu să ne bucurăm din inimă și să exprimăm recunoștința noastră atât față cu vredniculu învățatoru, câtu și față cu nobilulu și inteligentulu d-nu protopopu Simeon Popu, sub a căruia conducere și supraveghiere s'a înființat biblioteca din vorbă.

Venim acum și apelăm la sprijinulu binevoitoru alu on. publicu român cu rugarea de a contribui după putință la îmbogățirea acestei biblioteci, siglându-și astfel făcările cu fapte dorulu ce-lu are pentru luminarea poporului său. Ajutorele de tötă felulu, ce se vor publica și prin diare, să se trimită la adresa d-lui Simeon Nicoră în Luna (p. u. Gyéres; comit. Turda-Arieșiu).

Incheiu acestu apel, cu dorința ca fapta și esemplulu Lunenilor să și afle imitatoru câtu de mulți și în specie preoții și învățatorii, cărora e concredută educarea și luminarea poporului, să înființeze biblioteci prin tôte comu-

când în când, șoptind nisce cuvinte neînțelese. Nevastă-sa și vecinulu îl ridicară de sub-suori și cu mare greutate îl târâră până acasă, unde-lu desbrăcară și-lu culcară în pat.

Vor fi trecut mai bine de două césuri până când Vladu alu nostru se mai desmeteci și deschidendă ochii, se uită împrejurulu său.

Fără voiă își duse mâna la ochi. Ii se părea, că visază, seu că este pe altă lume.

Pe masă ardeau mai multe lumini, casa era plină de omeni și toți se uitau țintă la el.

„Ce e cu mine?... Unde sunt?...“ întrebă el plin de mirare, ridicându și capulu de pe perină și pipăindu-se cu mâinile, să vadă, decă mai trăesce, seu decă a murit.

„Săraculu, săraculu!... Vai de el și de el!... Și-a frântu piciorulu!“ strigară deodată toți cei din casă. Cele trei muieri plâneau și se boceau, deși luau audulu.

„Ce comediă e asta?...“ întrebă din nou Vladu, uitându-se de juru împrejur și încercându să se ridice cu totul din pat.

„Să nu cumva să te ridic, că se mișcă piciorulu dela loc, și te-ai dus pe copcă!“ îi strigă în grabă unu glas, pe care Vladu îl recunoscu, că este alu nașu-său Barbu.

Și érași: „Săraculu, săraculu!... Vai de el și de el!...“ Și-a frântu piciorulu!

Vladu recunoscu acum pe nevastă-sa, pe vecinulu, pe nașulu și pe nașă-sa, pe Ilie și pe nevasta acestuia. Dăr cine era omulu acela strein, cu părulu cărunt și cu fața sbărcită, care ședea pe marginea patului și care-lu pipăia cu atâtea băgare de sēmă la piciorulu dreptu?..

„Cine este omulu ăsta, Iléno?“ întrebă el pe nevastă-sa, care plânga cu sughițu la căpștăulu lui.

„O, vai de păcatele mele ș'ale mele! Este omulu meșteru pe care l'am chemat din alu treilea sat, să și lege piciorulu... Cum și l'ai frântu de rău, Dómne sfinte!“ grăi Iléna, tânguindu-se.

„Săraculu, săraculu!... Vai de el și de el!... Și-a frântu piciorulu!“ se audi acum pentru a treia oară.

Vladu se uită cu gróză la piciorule sale, și în adevăr piciorulu dreptu era învelit în pânză și legat cu scândurele.

Vedeniile acestea îl amețiră din nou, și durmi dus până a doua zi de dimineță.

A doua zi, când se deșteptă, simți un felu de durere la piciorulu legat. Străinulu era totu lângă densusu. Iléna plânga și acum. Ceilalți însă lipsiau.

„În mare primejdiă a fostu și în mare primejdiă mai e încă și acum viața d-tale. Piciorulu și s'a frântu grozavu de rău, cum ai cădutu amețit de beătură. Veți de fi liniștit și nu te mișca prea tare, căci altfel osciorele se pot éra desface, ș'atunci nu mai e mântuire!.. De va vré D-șeu și de te vei păzi în destul, eu unulu cred, că în vre-o trei-șeci de zile, poți, poți, totu te vei îndrepta; cel puțin într'atâtea, ca să și se deslege scândurelele și să te poți mișca prin casă!“ Așa vorbi străinulu.

Lui Vladu îi se făcu negru înaintea ochilor. Elu oflă odată din greu și apoi uitându-se la picioru, grăi rar și apăsatu:

„Să fiă alu dracului rachiulu și cine l'a mai scornit pe lume!“

Străinulu rămase trei zile la nenea Vladu, și în timpul acesta îi mai pipăi de câteva ori piciorulu, îl mai unse prin prejurulu locului legat și apoi o

învătă pe lelea Iléna, cum să-lu îngrijescă pe bolnavulu, până se voru implini cele 30 de zile.

Nenea Vladu este astăzi omu harnic și de omenia, cum a fostu și mai înainte. Elu are purtările cele mai bune, și mai înteu de tôte este omulu cel mai cumpătat în privința bêtutei. Rachiulu nu-lu poate suferi, și n'ar gusta unu strop din această „bêtură drăcescă“, cum îi dice elu, Dómne feresce. Traiulu cel bun s'a întors din nou la casa lui și nespuse este bucuria lui, când vede că bășii îi se facu totu mai mari și totu mai cu judecată, și averea-i sporesce din ce în ce totu mai mult.

Unu lucru însă îl strică și pe elu. Când umblă, cam schiopă puțin de piciorulu dreptu; dăr asta i-a rămas de atunci, sciți, de când și-a frântu piciorulu. Lelea Iléna zîmbesce cu șiretenia, când îl vede schiopând astfel și mulțămesc lui D-șeu, că încercarea făcută a avut unu sfârșit așa de bun.

(Subiectulu din Zschokke.)

Sandu.

ale, căci nu încapă îndoială, că asemenea bibliotecă sunt un mijloc foarte potrivit la luminarea poporului, care luminându-se, va alipi strâns pe fii săi uni de alții, și alipindu-i, se va întări.

Nic. Mazere.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“

(Serviciul biurolui de coresp. din Pesta)

București, 5 Aprilie. Criza ministerială încă nu s'a aplanat. E foarte probabil, că d-lu T. Rosetti va fi însărcinat de nou cu componerea cabinetului. *Se crede că disolvarea camerei nu se va pute încunșura.*

București, 5 Aprilie. În senat prezedintele generalu Florescu a voit să ceară astăzi părerea senatului asupra urmărilor situației unei ce s'a creat prin criza ministerială. Senatul a decis să declare, că criza se poate rezolva numai chemându-se la guvern un cabinetu Catargiu. Prezedintele va comunica Regelui această decizie a senatului.

Paris, 5 Aprilie. Camera după sgomotoșe debateri a hotărât cu 355 contra 203 voturi estradarea generalului Boulanger. Publicațiunea sentinței în procesul ligei patriotice se va face mâine.

Londra, 5 Aprilie. Camera lordilor a ales cu 95 contra 77 voturi pe candidatul opoziției contele Morley. Salisbury propuse alegerea lordului Balfour.

EDUCAȚIUNE.

Cum trebuie să fie creșterea,

ce părinții o dau copiilor, pentru ca școala să-și ajungă mai cu înlesnire înaltul ei scop?

Motto: Copii buni sunt bucuria părinților, temelie școlii și fala și nădejdea îndreptățită a nămolului lor.

(Urmas.)

Acasă la părinți e locul, unde se pune temelie deprinderilor bune ale copiilor. Aici se urzesc firele creșterii lor. Dér cine e cu deosebire urzitorul?

E mama.

Căci ea este, după firea ei, chemată a fi mai multă cu copiii. Ea poate priveghia mai ușor asupra curățeniei inimei lor. Ea poate să facă din copiii săi omenii folositori și nefolositori; omenii harnici, împodobiți cu virtuți, și omenii netrebniți și primejdioși societății omenesci.

Tata e mai departe cu înrurirea sa. Ocupațiile și afacerile lui îl fac să petreacă timpul mai mult afară de sinul familiei sale. Totu, ce poate el să face, decât are pricepere, e, ca pe temelie pusă de soția sa să urzească mai departe lucrarea creșterii începută de soția sa. Dér acestu temelie, pe care țidesce mai departe tatăl și după aceea școala, atârna dela mamă, ca să fiă roditor și neroditor.

Căci mama crește sufletul și inima copilului său, érá tata și școala numai învătă pe copilul crescut de mamă-sa. Așa vedem că e astăzi și așa cetim în cartea vieții nămurilor, că a fost totdeauna, de când e lumea. Totdeauna s'a recunoscut binefăcătore înrurirea a mamei asupra creșterii copiilor săi.

De a eșitu din cineva vreodată om harnic, înțelept și împodobit cu fapte vrednice de laudă, să scii, că el a trebuit să fiă crescut de o mamă harnică.

Așa ne spun atâți omeni mari cunoscuți în istoria nămolului omenesc.

Cătră Voi așadéră, mame, aș vrea cu deosebire să fiă îndreptate cuvintele mele.

Vouă cu deosebire aș vrea să vă pun la inimă sfintele datorii, ce le aveți pentru creșterea fiilor și fiicelor Vostre.

Pe Voi, cu deosebire, aș vrea să vă înflăcărez prin cuvântul meu pentru totu ce este mai scump inimei Vostre de mame.

Căci ce poate fi mai scump inimei unei mame, decât copiii săi, mai scump decât argintul și aurul și decât toate podóbele din lume.

Dér în adevér scumpe odóre voru fi ei pentru Voi, mame, numai, decât prin înțeleptele Vostre povețe voru fi puși de Voi pe cărarea binelui și adevérului, de când sunt încă mici; când Voi în frageda lor vârstă îi veți feri de totu ce poate fi stricacios trupului și sufletului lor.

Și pentru ca să puteți face acesta mai cu înlesnire, Vă rog, să ascultați și povețele mele cu aceeași bunăvoință și cu același zel, care m'a însuflețit pe mine atunci, când m'am hotărât să Vă vorbesc despre înalta vóstră chemare, ca creștore a odraslelor Vostre.

Începutul și temelie înțelepciunii este frica Domnului.

Fericită casa, în care cuvântul adevérului dumneșc în sufleteșce pe toți cei dintr'ensa.

De se va clădi casa pe temelie cuvântului lui Dumneșcu, ea va spori, se va mări și va înflori; ér de se va depărta de densusul, se va strica și se va risipi, și praf și pulbere se va alege de toți cei dinlăuntrul ei.

Căci bici și focu pustiitoru este Domnul pentru cei îngâmfați și călcători de lege; și făclia aprinsă făcătore de minuni pentru cei ce cu smerenie și cu evlavie se temu de densusul.

Cu Dumneșcu așadéră, iubite mame, începeți creșterea copiilor voștri.

Spuneți-le, că Dumneșcu este unu prea bunu părinte al tuturor omenilor, că el e pretutindenea și vede și scie totu.

Că noi omenii nu putem fi în același timp și acasă, și în grădină și în câmp. Nu putem fi deodată și în sat și în satul vecin și în Brașov.

La Dumneșcu însă sunt toate altfel, el singuru e pretutindeni de față.

Să nu se teamă așadéră nici căiri, căci pretutindeni este Dumneșcu lângă densusii.

De voru merge singuru în puterea nopții prin pădurea întunecată, să nu se teamă, căci Dumneșcu este cu densusii.

Să se teamă însă a vorbi vr'unu cuvântu de batjocură și de rușine, să se teamă a se certa, a face ceva réu ori unde ar fi, căci Dumneșcu e pretutindeni și în totu timpul lângă ei, și vede și scie totu ce facu.

Elu cunosce perii capului, cunosce vermii pământului, frunzele copacilor și pe toți omenii, pe toți copiii căți sunt în lume.

Chiar și ce este ascuns în inima lor, și totu ce se petrece în sufletul lor este știut de duhul pētrunđetóru al lui Dumneșcu, care vede și scie toate.

Tóte gândirile, toate vorbele, toate faptele lor le cunosce Dșcu. Așa se le vorbiți, dragile mele, despre Dumneșcu.

Dér cuvintele vóstre despre Dumneșcu numai atunci voru pētrunde la inima lor și se voru

înradécina într'ensa, decât voi înse-vé veți da dovadă călu iubiți pe Domnul și vă temeți de densusul.

Ce pildă însă veți da copiilor despre cinștirea și respectul vóstru cătră Dumneșcu, decât prin purtarea vóstră le dovedeți, că nul prețuiți nici pe unu om de réndu?

Căci de omul cel mai de réndu ne sfimă să spunem în față, fără nici o pricină, batjocuri grosolane, pe Dumneșcu însă, care este atotputernic și ne dá în toate țiile dovede de iubirea sa nemărginită, îl înjură unii omeni în totu céșul, fără nici o pricină, înainte copiilor lor, cum le vine la gură, cu cuvintele cele mai murdare.

De câte-ori nu auđim cuvintele cele mai spurcate eșind din gura multor mame, cari își dau pe copiii lor necuratului, adeseori pentru lucrurile cele mai de nimic. De câte-ori nu auđim pe astfel de sêlbatice mame ceréndu dela tatăl ceresc să le trăsnească copiii!

Dér să scie astfel de părinți, că cine sémână blăstemu, blăstemu va și secera.

Și blăstemu mai mare nu poate fi pentru ei, decât când copiii lor, cari și-au pierdut respectul cătră Dumneșcu, voru ridica mâna lor blăstemată asupra capului lor părintesc.

Dér pe Dumneșcu nul potu iubi și nu potu avé de densusul nici unu respectu, decât băiatul nuși va iubi și nuși va respecta mai înteu pe părinții săi.

Deprinde-i deci, ca ei să iubescă mai înteu pe mama și pe tatăl lor.

De ai reșitu să le câștigi inima lor, ai câștigat totu!

Ai câștigat aceea, că ei voru asculta de cuvintele și învățăturile tale, se voru supune cu plăcere poruncilor tale și voru căuta să împlinescă nesiliți dorințele tale.

Vor fi așa, cum dorești tu să fi: o oglindă a ta.

Te voru imita în toate: în gesturi, în mișcările tale trupesci, în obiceiurile tale felurite, în gusturile tale, în aplecările și poftele tale, și, ce este mai de prețu, în caracterul tău, în trăsăturile portretului tău sufletesc.

Tu vei fi lucéfurul, spre care neclintitu voru fi îndreptați ochii lor.

Vei fi magnetul, care trage la sine irresistibilu inimile tuturor copiilor tăi.

Dér acesta vei pute fi numai așa, decât vei avé plăcere să petreci câtu de desu cu copiii tăi.

Și așa să cauți să și fii!

(Va urma.)

ECONOMIA

Ceva despre pomăritu.

Iubite cetitorule! Sfânta Scriptură a testamentului vechiu ne învătă, că Dumneșcu, după ce a creat pe omu, l'a pus într'o grădină tare frumoasă — în rai. Acolo, precum ne învătă sfânta Scriptură și precum credem noi, erau totu felul de pomi roditori; de aci vedem, că Dumneșcu a destinat dreptu nutrementu pentru omu — fructele pomilor.

Istoria desvoltării popórelor ne învătă cumcá genul omenesc, în etatea copilăriei sale, a și trăit cu fructe crude. După aceea înmulțindu-se genul omenesc tare și neaflându fructe de ajunsu pentru numărul, populațiunei, a începutu a mânca și carne, pe lângă fructele crude, a începutu a se îndeletnici

cu vênatul și pescuitul, din cari ocupațiuni mai trăsesc până în ziua de azi unele popóre primitive, d. e. Hotentotii, Zulii ș. a. În urmă omeniea și-a chiar îmblânditu unele animale și adecă pe unele pentru pèrul și pielea lor, din cari își făcú îmbrăcăminte, ca să potă rēsbate gerul climatei iernatice, pe altele pentru laptele și carnea lor, cari le serviau de nutrementu. Astfelu s'a introdus cultura vitelor, păstoritul, cu care s'a ocupat unu mare număr de ani omeniea, ducéndu vieță nomadă, adecă mutându-se cu turme cu totu dintr'unu locu în altu, unde turmele aflau nutrementu și apa trebuincioșă. Dér omenii s'au înmulțitu totu mai tare și mai tare, până când nu se mai puteau susține numai din fructele arborilor ce creșeau de sine și nici numai din ceea ce le dá turmele lor, s'au vèđutu deci siliți a pune osul la muncă mai grea; au prinsu deci a stèrpi plantele și animalele nefolositoare ori dăunătoare și în locul lor a cultiva plantele și animalele cele mai folositoare, cari ajută pe omu la susținerea vieții. Astfelu s'a începutu lucrarea pământului.

Totu cam atunci a începutu omul a cultiva și măestriile, împinsu fiindu de lipsele cari se înmulțiau în aceea proporțiune, în care se măria numărul omenilor.

Azi vedem, că fiecare om se nivesce, după putință, ași înséma casă pentru locuință, grădină pentru verdețuri, holde pentru séménaturu, locuri pentru pășunarea vitelor, vite pentru purtarea economiei, locuri pentru vii, pomi, păduri ș. a. Și toate acestea, dinpreună cu hainele, sculele folositoare și banii ce i-o fi avéndu, forméză averea lui. Unu om (agronomu, țeranu, că despre el e vorba) în țiile noastre se numesce avut, decât posede:

1) Animale domestice, și adecă boi, vaci, oi, capre, cai, găini, gășce, rațe ș. a.
2) Holde, cari îi produc grâu, secară, cucuruz, ovésu, orzu, baraboi, fasole, mazere, cânepă, inu, ierbă, trifoi, lucernă, mazărice, ș. a.

3) Casă pentru sine și edificii laterale pentru animalele sale. Decă toate acestea le are, numai sănătate mai doresce dela Dumneșcu, că cu animalele își lucră, îngrășe holdele, vinde din ele deși acopere necazurile și lipsele, trăscesce, își măresce averea ori celu puținu o păstrează pentru următor. Dér pe lângă acestea, unu om cu bună stare și socotelă mai cultivéză și pomi, și adecă: meri, peri, pruni, cireși, vișini, pierseci, frăgari, viță de viie (pe unde priesce) ș. a.

Din mai multe considerațiuni, cari se voru vedé la sfèșitul acestui tratat, m'am hotărítu să scriu azi ceva despre cultura pomilor, care o voi numi pomăritu, după cum se numesce ea în generalu, ér locul unde cultivăm pomii — pomăria.

Locul de pomăria.

Locul de pomăria cel mai potrivit e celu ridicat, pre care nu stă apa baltă nici când, ci, chiar de sunt ploii multe, se scurge în jos. Mai bune sunt delmele, dealurile, còstele dealurilor cele înclinate cătră răsăritu și miédă țu. Ridicăturile pré mari încă sunt puțin priincioșe pomilor, dér apoi locurile baltóșe și morășcinóșe nu sunt bune nici decât pentru pomi, ba și din arborii sêlbatici numai salcia și plopul potu trăi în astfelu de locuri.

În privința calității pământului obșervăm, că pomii nucuroși: nucii, cireșii, vișinii, prunii, priesc bine în locul prundosu, numai să aibă putere productivă, cum lesne se poate vedé în așa numita țera Oltului, valea Hațegului și pe aiurea. Ceilalți pomi însă priesc mai puțin în locul prundosu și priesc mai bine în locurile unde priesc cerealele noastre, grăul și cucuruzul, și ar prii tare bine pe còstele cele multe ce rămăntu góle în totu anul și cari mai numai de pășunat le folosesc omenii noștri.

Gardul.

De sine se înțelege, că pomăria trebuie să fie bine îngrijită, ca să nu potă intra animale, care strică pomii frecându-se de ei, roțindu-le coaja, frunza și crenguțele cu mugurii. Aci încă, fiind vorba despre îngrijirea pomăriilor, trebuie să amintim, că mai bune sunt gardurile vii. Și nu este cel lucrul mare a face gardul viu; rugă sălbatică, spină, măceș, porumbel, sunt mai la fiecare comună. Astfel de tufe le scotem cu rădăcină, le ciuntăm ca să nu rămână mai înalte de o palmă și le sădim des pe marginea locului ce vom avea să-l îngrijim cu ele. Tufele acestea apoi prind rădăcini, fac crengi și se îndesă așa de tare, de nu pot străbate nici un animal prin ele, apoi e și frumos un astfel de gard. Plantarea tufelor acestora e mai bine să se facă toamnă, după ce ni-am gătat alte lucruri ale câmpului.

Eată cum se face: giur împrejurul locului, ce vom avea să-l plantăm ca de 1/2 metru de adânc și 1/2 metru de larg; după ce l-am gătat, aducem tufe cu rădăcină, firesce totu care sunt mai tinere, numai ca degetul de grăse. Tufele le ciuntăm câtă numai ca de-o palmă să rămână deasupra pământului. Acum începem plantarea, și adevărat în două rânduri, pe lângă amândoi părțile șanțului, fiecare tufă departe una de alta de 1/2 metru. Dă trebuie să le potrivim așa, ca celea de lângă marginea stângă să aibă forma următoare:

.....

După ce le-am așezat astfel, apoi acoperim bine rădăcinile cu pământ amblat, ce-l luăm din locul ce fusese arat în vâra trecută, după aceea umplem șanțul bine cu pământ, îl apăsăm cu piciorul și plantarea e gata.

În decursul iernei rădăcințele tufelor prind a lucra în pământ, și primăvara vedem numai eșind mugurei din ele, și dând lăstărei. Că în postul Săn-Petrului, în zile ploioase, când nu putem lucra altceva, mergem la ele, lăstărele le împletim între olaltă ca să crească frumos împletite; pe care le vedem, că nu vor să stea, le chiar legăm cu scortă de veiu, cu papură ori cu cânepă. Bine este, firesce, decât chiar plivim printre tufe, ca cu atâta le umbli mai bine. În 2—3 ani, decât urmărm astfel, mai tundu-le din vârf primăverile, ne trezim că avem un gard bun, frumos și sigur pe vecie. După ce-l avem odată gata, ni-e mai mare dragul a privi la el și este mai sigur a ori-care alt gard, decât prin el, de e bine făcut, nu pot străbate nici un animal stricacios și nici nu putrețesc, ci din contră se întăresc și înnoesc singuri, numai primăverile ne mai dă câte-o leacă de lucru, dă și acela plăcut, de a reteza adevăratele tufelor, ca să fie totu pe o formă de înalte, ca cu atâta gardul să fie mai frumos.

Din parte-mi, pentru scopul gardurilor vii, aș recomanda mai tare: păduci, măceși, porumbel și tufa de mure, firesc mestecă, cel mai frumos și mai trainic este însă cel de păduci. De sine se înțelege, că în cei doi-trei ani avem să apărăm tufșorele de vite, cu deosebire de oi și capre, care le-ar rōde și ni-ar zădărnici lucrarea.

Bine ar mai fi, decât locurile cele multe sterile, cōstele țepișe, s'ar planta cu caț, care se prind lesne, cresc cu spor și ne dau un lemn foarte bun nu numai de foc, dă și de lucru. Apoi ei, plântați odată, nu mai ai lipsă să-i plantezi, că mai departe se produc singuri, parte prin rădăcină, parte din sămânță. Firesc că caț se plantă numai unde s'ar părea nepotrivit pentru pomii roditori. În locurile morăscinoase ar fi bine să se deprindă omii

noștri a planta plopi și sălci (răchiți) care cresc iute și dau lemn mult și bun.

(Va urma).

Rentabilitatea oviculturii în exploatarea mării.

III.

Acum, după ce am studiat oia țigăie din toate punctele de vedere, să ne punem întrebarea, de ce producția de lână la noi nu se plătesc? Cu un singur cuvânt dintr-o economie rău înțelșă, și anume în scopul de a economisi nutrețul pe câte-va zile, ne distrugem și nimicim noi înșine rezultatele obținute în anul întreg, lână noastră deși este după natura ei foarte bună, încât ar putea lua concurență cu ori și care lână străină, totuși ea în total și de puțină valoare fiind-că pe timpul iernei ea se umple de subțier și noduri, e o lână leșinată, pe care apoi punându-o pe mașini se rupe în totu atâtea locuri, câte subțier și noduri sunt. Am aci exemple pe care punându-le sub microscop cred că vede dinții unui ferăstrău, încât poți determina cu multă probabilitate numărul și dimensiunile în care oia a rădatu fōme.

Mai de parte în loc de a spăla, curăți și îngrijă lână, pentru a putea oferi o marfă concentrată și de valoare, din contră cibanii noștri caută înainte de tundere anume locurile și drumurile cele mai prăvoșe și mai nășipoșe, ca să se depună și mai mult praf, pământ și gunoii pe ea, pentru ca să tragă mai bine la cântar, neținându-se, că negustorul, totu-deuna mai lesne își înțelege și îngrijesc afacerea, care se ocupă unicu numai cu ea, decât o pot face agricultorul, care are să se ocupe cu o multime de lucruri.

Că ce fel de marfă exportăm și vindem, vă rog să vedeți aceste mostre luate din magazinele mai multor negustori mari de lână din Tulcea, Constanța etc. și a o compara apoi cu esanționele d'altă care le-am luat eu însuși de pe oi din străinătate.

Și a treia, mocanii transilvani, căci este imposibil de a vorbi de ovicultura României, fără de a aminti de ei, care și așa acum cumpărând pe veci proprietăți rurale în Dobrogea, au devenit cetățeni români, ei își tocmesc și vând lână de pe oie, iau împrumuturi pe ea în decursul iernei întregi, pentru ca să-și potă acoperi necesitățile zilnice, o vând mai înainte chiar de ce ea s'ar fi dezvoltat de jumătate și fără a aștepta conjuncturile pieței. Când Românii din Ardeal s'au convins odată, că cu funcționismul și domniile acolo nu pot face nimic și în decurs de 5—6 ani au înființat peste 12 bănci agricole naționale, în toate părțile Ungariei și Transilvaniei locuite de Români, în scopul de a înlesni populației rurale luarea de credite și de capitale rulante, și a o scoate din ghiarale cămătarilor ovrei și a le salva moșile, mocanii, deși de altu cum mai toți sunt oameni cu stare și ore-care cultură, ei au rămas indiferenți și totu în starea anterioară, tributar și cămătar la bancheii ovrei și greci, ba scădându prețurile lânii, ei au pierdut enorm în câtu mulți dintre ei, din proprietari de turme de mii de capete s'au întors din Dobrogea numai cu bătele acasă. Neapăratu când plătesc camete usurare de câte 15—30 la sută și își vindu produsul mai înainte de a fi crescutu, neapăratu că atunci nu pot prospera.

Ei au ținut contu de proverbul, că alte timpuri, alte cerințe, și au voit să readucă cu deasila timpurile cele bune, când nu plăteau nici o arendă pentru pășune, înapoi. Vedem deci că nu închiderea granițelor despre Austro-Ungaria și împedecarea lor de a-și duce lână acasă în Transilvania, i-a împedecatu și ruinat pe ei, căci lână și celelalte produse și-au găsit un altu deuseu pe mare, și o defacă aproape totu așa de bine ca și înainte, ci că ei nu au ținut contu de schimbarea raporturilor economice universale, și că trimet lână nespălată și încărcată intenționat cu felu de felu de murdării până la Marsilia, plătind taxă de transportu îndoite și întreite, pentru ca apoi să o spele și curețe acolo.

Lână, care o tundu pe munte din partea Transilvaniei așa numita lână de pășune Pascuations-wolle și ați li-se plătesc destul de bine.

Lapte. Lapte de țigăie. Țigăia dă un lapte gras, cu 9—10% grăsime. Am arătat în conferința trecută, că la lapte și producția de lapte este absolut indispensabilă curățenia și conservarea separată a produselor, amăsurat gradul lor de fermentare. Să primim odată în stăna și lăptăria unui baciu de ai noștri, și vom vedea o murdărie nedescriptibilă;

stăna e făcută mai totdeuna pe vârfu delurilor, câtu se potă departe de apă, pe care și-o aduc cu o găletă seu două. Încolo pe un spațiu de 3—4 m. pătrați se află focul cu căldarea pentru încheșatul laptelui, alătura crința cu cașul dulce și zărul, lângă el seu de-asupra lui cașul în fermentație, branza gata, laptele acru, urdă, untu, mămăligă uscată și mucedită, borșu, fasole, hainele ciobanilor, lână murdară, piei de oile morțe etc. etc. Că păstrarea atătoru lucruri atăt de diverse într-un spațiu așa de limitat nu potă avé o influență favorabilă asupra fermentației produselor, aceea este sigură. Laptele de oie îl face untu topit, care deși e bun ca grăsime, nici-odată însă nu se potrivește pentru untu, căci mirosul a oie îi rămâne totdeuna inherent, și prin lucrarea pripită a laptelui încheșat, face ca cea mai mare parte de untu să trecă din brândă în urdă și jintiță. Că ce felu de produse ne pregătesc dănuși se vede din analizele alăturate, și prețurile lor sunt cunoscute.

Analiza produselor lactice:

1) Lapte acru (gros) de oie, de 1 an	
apă	67,4%
Albuminate (caseina)	11,8%
untu	14,8%
subst. org. fără Azot	3,0%
subst. minerale	3,0%
	100,0%
2) Urdă sărată circa de 1 an	
apă	28,0%
Albuminate (caseina)	5,7%
untu	57,5%
subst. org. fără Azot	2,7%
subst. minerale	6,1%
	100,0%
3) Branza de burduf nouă de 3 săptămâni	
apă	49,2%
Caseină și albă	23,1%
untu	22,3%
subst. org. fără Azot	1,0%
substanțe minerale	4,4%
	100,0%
4) Branză veche de burduf de 1 an	
apă	37,7%
Caseină și albă	25,2%
untu	32,6%
subst. org. fără Azot	2,7%
substanțe minerale	5,8%
	100,0%
5) Cașcaval nou de 3 săptămâni	
apă	50,5%
Caseină și albă	28,1%
untu	14,1%
subst. org. fără Azot	2,5%
substanțe minerale	4,8%
	100,0%
6) Cașcaval vechiu de 1 an	
apă	39,1%
Caseină și albă	28,0%
untu	25,5%
subst. org. fără Azot	1,4%
substanțe minerale	6,0%
	100,0%

Carne. În privința producției de carne, Ungurii au studiat mai bine rasa noastră țigăie decât noi înșine. În privința acesta să ascultăm părerea lor. D. Szentkirályi, profesorul la școala de agricultură dela Clușă-mănăstire se exprimă astfel: După modesta mea părere, care o împărtășesc și doctorul Oskar Herzog, avem în oia țigăie un material, care ar fi chemat în timpul celu mai de aproape să joce un rol importantu pe tărâmulu producției moderne de carne, decât numai va găsi deoparte orecare o așteptare și sprijinire suficientă. După ce spune experiențele d-sale de îngrijire făcute cu ea, continuă: Prin urmare miei de 11 luni au sporit în greutate, în terminu mediu, cu câte 28,90 kgr, și mișorele cu câte 23,76 kgr. și de prezentu au miei și mișore la olaltă o greutate medie de câte 29,45 kgr. Acesta însă, în raportu cu greutatea rasselor de carne e puțină, dă în totalu de ajuns și un rezultat, care promite multu, mai cu seamă decât ținem contu de împrejurarea, că miei de 11 luni din 1885, care numai ceva au fost mai bine ținut decât cei din 1884, care aveau 23 luni în urma nutririi mai bune a mamelelor și meilor erau numai cu 2,55 kgr. mai ușori în greutate. Și mai departe, vorbindu despre îngrijirea unor berbeci făcându în Gilău, adaugă: În 105 zile au câștigat în greutate de părăche câte 21 kgr., din care se vine pe di și capetu 100 grame. În Babolna însă au

sporit berbecii de rasa Southdown-Merino și oile de rasa Oxfordshiredown puse la îngrijire în 80 de zile de părăche dela 80 kgr. la 100 kgr. cu o sporire zilnică în greutate de 120 grame. Prin urmare facultatea de a se îngrijă berbecii țigăie și oile de desprețit. Vedem de aci valorea oiei noastre țigăie, din care prin o îngrijire bună putem face în scurtu timp atătă rassă de lână per-excelență, câtu și rassă de carne, în tocmai ca și cele engleze. Dă decât toate foloșele medicere de ați nu sunt în stare de a ne satisface, să căutăm a dă dezvoltarea și perfecțiunea cea mai mare posibilă unui singuru produsu. Folosesc țărani și mocanii oile lor multiplu, proprietatea mare să se pună pe producția de lână fină. Dă spre a o putea face să schimbe regimu-i, căci altu cum e de prisos și zadarnic ori-ce încercare și schimbarea nu ar costa spese enorme, ci numai nisce stâlpi de lemn și de nuiel și un acoperiș de paie pentru a construi o poiată ușoră. Acesta ar fi totu, și un nutrețu pe lângă șirile cele multe de paie, cultura de sfecle pe câteva hectare întindere.

În privința regimului vitelor usitate la noi, Küers ne dă un experimentu altu seu foarte instructiv, care merită să fie cunoscut de agricultorii noștri: Câte 5 oi de aceeași rassă și mărime au fost în decursul iernei ținute și nutrite în modu egal cu fenu și nap: 1) pe câmpul deschis fără nici o apărare, ele au pierdut 12 lire din greutatea corpului, 2) sub un șopron deschis, sub care se puteau adăposti, — ele au câștigat 4 lire în greutate, 3) altele care au fost ținute într-o poiată mai caldă au câștigat câte 43 lire în greutate. Vedem d'aci că nu este totu una decât le ținem în grajd sau sub cerul liber — corpul nu numai că trebuie bine și egal nutrit, ci trebuie să se conserve și aceleși căldură normală de 37° C. Cu cât mediul, temperatura, în care se află vite, e mai rece, cu atăt combustivitatea din corp și prin urmare consumarea de alimente trebuie să fie mai mare — cu alte cuvinte: vite mănăncă nutrețu de giaba. Decă încă odată să schimbăm cu toții regimul, și exploatarea mare să merră cu exemplul înainte precum face în străinătate pretutindea. Să luăm d. es. pe vecinii noștri unguri și ruși. În privința celor d'antăiu e interesant casul unde un magnat ungaru, principele Esterhazy, față de laudele unui lordu englesu despre turmele sale, se prinse cu el a posedea mai mulți ciobani decât acela oi — și câștigă prinșorea. Ceea-ce produsu Ungurii avem înainte ochiloru, și ați un principe d. Coburg, unu archiduce Iosif etc. pela toate esposițiunile trimetă lămurile moșilor lor și obțin cu ele premi și laudă. Acolo, ca și în Rusia, pe fiecare moșie mare se află câte 10—12 mii de oi și alte cirez de vite cornute.

Să iimităm dă și noi pe ei, și anume nu numai pentru a ne crea nou venit, ci și a ne asigura pentru durată producția de cereale.

G. Maior.

Profesorul la școala de agricultură dela Herăstru.

Din traista cu minciunile.

Rău te mai pricepi la glumă!

Unu Țiganu mergea într-o di de vâra dintr-unu satu în altu. Pe la mijlocul drumului îl apucă o vreme tare. Plăia curgea șiroie și totodată tuna și fulgera, de gândeai, că Dumnezeu voiesc să prăpădescă lumea, și nu altceva. Ce să facă bietul Țiganu?... Fiindu frică de fulgerele cele multe și de tune tele cele înfricoșate, își vâri capul într-o căpiță de fenu, ce se afla la marginea drumului. Când se simți la un picu de adăpostu, elu strigă cu mândria, câtu îl luă gura:

„Acum tune și trăsescă,
Numa'n capu nu nimerescă!”

Din întâmplare în căpița, la care trăsese Țiganul, se adăpostise și unu Român, care se întorcea dela lucrul câmpului. Cum auți vorbele cioroiului, hoțul de Român îndată își și luă furca, și jap! îl croi pe Ciurilă peste spate, de făcu hic! — Tocmai atunci se auți și durditura unui tunetu. Bietul Țigan, credându, că de bună seamă a trăsinit în spatele lui, începă a clătina din capu și dișe așa cam cu gura de jumătate: „O Dōmne, Dōmne, dă rău te mai pricepi la gluma țiganescă!”

Blăstămuli Dadei.

Pe la sfântul Blagovește
Toți Țigani măncau pește,
Numai dada celăl bătrân,
Albă ca fundul de cémă,
Numai el nu prea mânca,
Nu mânca, că nu avea.
Dada mi-se socotese,
Că nu pôte fără pește
Chiar acum la Blagovește.
Se luă pe lângă mare
Cu barosul pe spinare,
Cu pila încomenată,
Cuțitu'n teca băgat.
Elu se duse, cât se duse,
La pând'apoi mi-se puse,
Și iată mama pescilor!
La trup în felul șerpilor!
Elu cu barosu-o lovi,
Cu pila o pili,
De pe-le-o jupui.
Ș'apoi o duse-acasă
Ș'o aruncă pe masă.
Și sfeții dadei,
Podoba casii,
O puseră'n ole de aramă
Și făcură cu ea zamă.
Ș'apoi câtă cu linguri, câtă cu palma
Se puseră la masă de a valma.
Care cum sorbia,
Din ochi inholba,
Din dinți că crășca,
Spume la gură făcea,
Din picioare rēștela,
Frigurile'l scutura.
Atunci dada înțeleptă,
Că'i cu barba până 'n peptă,
Astfelă că grăia,
Pe sfeți îi mângăia:
„Să ne rugăm frumos
„La Domnul Hristos,
„Să ne dea mănăcir mai dulci,
„Care'stă bune pentru prunci!
Apoi își făcură o scară
De ceră,
Să se suie la Christos
După-ună toci de lapte gros...
Sorele lucia,
Scara se topia,
Sfeții jos cădea.
Er bietul dada,
Smulgându-și barba,
Striga vērtoș
Sfeților de jos
Să-i așternă cea môle,
Ca să nu-l dōră la fōle.
Ei se grăbeau
Și-i așterneau
Sub fōle o grapă,
La capu o greblă.
Și dada cum a picat
Osele și le-a sfărmat.
Și pe sfeți i-a blăstămat:
„Fire-ați voi afurisiți,
„De Dumneșeu părăsiți,
„De omeni batjocuriți!
„Să n'aveți pe astă lume
„Nici o cinste, nici un nume;
„Să umblați din țēră 'n țēră,
„Să trăiți totu cu ocară;
„S'aveți odichna cănelui
„Și fața cărbunelui!“

catului de alt doilea. Privirea omului se perde aici în marea depărtare, unde se vedu satele dimprejur ca nisce mușinoie de furnici. Priveliștea este răpitoare. Gara cea mare a S-lui Lazar și palatul industrial, ale cărora coperișe sunt de sticlă, se vedu, ca și cum ar fi numai nisce mic căsuțe de sticlă. Priveliștea spre Montmartre te face să înțelegi marea înălțime la care te afii. Casele la pōla acestui delu se vedu ca nisce mici petricele albe cuadrate. Ici, colo apar umbrele norilor ce trecu pe de-asupra Parisului.

Galeria catului altu treilea se afia la o înălțime de 207 metri. Aci se împreună cele patru picioare pe cari este clădit turnul. Priveliștea este variată la urcarea fiăcării scări. Din când în când se vedu în înălțime muncitori, cari lucrăz încă și cari printre grindile de fier apară ca și nisce rēndunele, cari își facu cuibul lor. Din susu în josu nici nu se mai pot vedu muncitorii. Pământul se vede de aici încovăiat și aprōpe de totu neted. Muntele Valerianu apare cu totul turtit și departe peste el se vedu mulți alți munți.

Galeria catului altu patrulea este la o înălțime de 273 metri. Acesta este ultima galeria unde ne putem opri și și de unde putem privi în josu. De-asupra se ridică o cupolă, care cuprinde 4 odăi destinate pentru observațiun meteorologice pe sēma învetaților naturaliști. De-asupra cupolei se afia unu faru luminat prin electricitate. Farul are în periferia 8 metri, cu tōte acestea de josu se vede ca și cum ar fi numai unu micu bumbu (nasture). Lumina acestui faru se va răspādi într'unu cercu, a cărui rađa este de 70 kilometri. De-asupra cupolei farului este o mică terasă, care se afia la o înălțime tocmai de 300 metri dela suprafața pământului. De-asupra acestei terase falfăie tricolorul frānțuzesc.

În partea acestă a turnului lucrăz încă 15 muncitori. Ei sunt îmbrăcați în haine grōse și căldurose de piele. La față sunt roșii de frig; vorbescu cu anevoi și de aceea lucrarea și-o facu în tăcere. Bolta cerescă se vede de-asupra capului nostru de totul totu mare; din josu casele Parisului se vedu tōte contopite laolaltă, ne mai putēndu-se deschilini. De aici vedem în depărtare de 90 kilometri. De desubtul nostru totul apare mortu și fără viētă; nici o mișcare nu se vede și nici unu sgomotu nu se aude.

Și în acolo, vērful acela înalt, de-asupra terasei memorate falfăie tricolorul frānțuzesc, vestindu lunei minunile artei și puterea brațelor omenesci.

tea de baltă, Mociu, Cohalmu, Uiōra. (Giuri, Făgetu). 4. Huiedinu, Dobra, Alba-Iulia, (Czegléd, Timișu-Butinū, 5. Hoșu, Chereleu-Sân-Paul. (Ceacova). 6. Săcādate, Tășnadu, Egerhat. 8. Buza, Drașeu, Sibiuu tērgu de oi, Ghierghio-Sân-Miclăușu, Ōralya-Boldogfalău, (Gerteniș). 10. Borcut, Zomborulu mare ung. 11. (Muncao, Panciova). 12. Racoșulu inf., Sāmbāta infer., Deregneu, Archita, Atiud, Ațelū, Căpānaș-Olafalău, Macfalău, Meșendorfu, Sas-Sebeșu, Turda, Draș, (Chinda mare, Debreținū, Timnava). 13. Becleanu-Sân-Miclăușu, Ebendorf, Lechința, Codlea, Seps-Sân-Georgiu, Murēș-Oșorheiu, 14. Saroș-Bercheș, Vinerea. 15. Sāntă-Măria de petră, Laslea, Turda, Zelău, Stă-Măria.

In România și Bucovina: 5. Breaza. 6. Iași. 15. Călugăreni.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 3 Apr. 1889.

Sēmințe	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr.	
		dela	până
Grāu Bănățenesc	—	—	—
Grāu dela Tisa	79	7 45	7 50
Grāu de Pesta	79	7 40	7 45
Grāu de Alba-regală	79	7 45	7 50
Grāu de Bácska	79	7 45	7 50
Grāu ung. de nordu	79	7 30	7 45

Sēmințe vechi ori neus	soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr.	
			dela	până
Sēcāră	—	70—72	5 75	6 —
Orzū	Nutrețu de vinars	60.62	5.90	6 30
„	de bere	62.64	6 50	7 10
„	—	64.66	7 35	8 50
Ovēsū	—	39.41	5.25	5.70
Cucuruzū	bănăț. alt soi	75	—	—
„	—	73	4.50	4 70
Hirișcā	—	—	—	—
„	—	—	5 40	5 75

Producte div.	Soiul	Cursul	
		dela	până
Sem. de trif.	Luțernă ungur. francesă	54.—	64.—
—	—	—	—
—	—	—	—
Oleu de rap.	roși	48.—	58.—
Oleu de in	rafinat duplu	36.—	36 50
Uns. de porc	—	6 75	7.—
Slāninā	dela Pesta dela țēră svēntatā afumatā	—	—
Sēu	—	52.—	52 50
Prune	—	59 50	60 50
Lictarū	—	32 50	33 —
Nuci	din Bosnia în buți din Serbia în saci slavonū nou bānățenescu din Ungaria unguresc sērbesc	—	—
Gogoși	brutā galbinā strecuratā de Rosenau	116.	117
Miere	brutā	14.25	14.50
Ceară	brutū	18.—	19 50
Spiritū	Drojdiuțe spiritde	—	—

Tērgul de rimātorilor din Steinbruch. La 1 Apr. n. starea rimātorilor a fostu de 139.262 capete, la 2 Apr. au intrat 2230 capete și au eșit 940, rēmānēndu la 2 Apr. unu numēru de 140.552 capete. — Se notēz: marfă ungurēsc vechē, grea dela 56 până la 55 cr. — marfă ungurēsc tineră grea dela 57 cr. până la 57 1/2 cr. de mijloc dela 54 cr. până la 56 cr. — ușorā dela 53 1/2 cr. până la 54 1/2 cr. — marfă țērānescă grea dela — până la — cr. — de mijloc dela 52 până la 54 cr. — ușorā dela

51 cr. până la 53 cr. — **Marfă de România,** de Bākony grea dela — cr. până la — cr. transito mijloci grea dela — cr. până la — cr. insē transito ușorā dela — cr. până la — cr. transito dto țepōsă grea dela — cr. până la — cr. transito mijloci dela — cr. până la — cr. **Marfă sērbescă** grea dela — cr. transito mijloci grea dela 52—53 cr. transito ușorā dela 50—51 cr. — Porci îngrășați de unu enū dela — cr. până la — cr., îngrășați cu cucuruz dela — cr. până la — cr., îngrășați cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântăriți la gară cu 4 1/2.

Pentru bolnavii de gātu și de pieptu nu pōte se esiste unu medicamentu de casă mai bunu decâtu renumitele bonbone veritabile ale lui Tietze. cu marca scutitā de autoritate. După ce s'a delăturat gustul iute și neplăcutu alu sucului de cēpă prin amestecarea lui cu alte sebanțe potrivite, se aratā efectul disolvatoru și întăritoru asupra tuturor organelor de respirațiā într'unu modu miraculosu. O singurā încercare cu acestu medicamentu va constata cele dișe pe deplin. Sē se observe strictu numele „Tietze“, care pe fiă-care pachetū se repetă da mai multet-ori. Tōte celelalte sunt imitațiune fără valōre. Veritabile se capētā în pachete ā 20 cr. și 40 cr. numai la următoarele firme: In Brașovū la Franz Kellenen, farm. la Biserica albă; Depositulu principalu în Krem-sier la farm. F. Krizan.

Rectificare. În numērul din Dumineca trecutā alu fōiei nōstre, pe pagina din urmă, fiindu vorba despre banchetulu de dece mii persoane ce este proiectatū a se da cu ocasiunea esposiției din Parisu, din greșelā s'a scrisu, că acestu banchetū ar costa o jumētate de miliardu, în locu de o jumētate milionu franci.

— Suntemu informați, că parte mare din tractatul „Ceva despre creșterea copiilor și însușirile învetațorului bunu“, publicatū în n-rii 46 și 52 de Duminecă, căruia i-amu datu ospitalitate, e împrumutatā din „Amicul Școlēi“ din anii 1860—1863. Nedispuindū de fasciculi acestei foi pedagogice din anii amintiți, amu cercetatū prin amici de-ai fōiei nōstre și amu aflatū că așa este. D-lu G. B. Nistoru, care ne-a trimis acestu tractatū, ne a comunicatū nu-i vorbă mai tārđiu, că l'a lucratū „după mai multe isvōre“, dēr cu cale și cinstitū l'cru era, decă ne arāta din capul locului întregu adevērul, că adevăc a reproduș *pagase întregi din vorbă în vorbă* după numita fōia pedagogicā. E de totu condamnabilā mania unor tineri de a voi sē trecē ca autori înțōțonându-se cu pene streine, dēr și mai condamnabilu lucru este când cine-va, făcēndu-se stāpānu pe productul muncēi spirituale a altora, abuzēzā totodat și de încrederea unei foi, la ospitalitatea căreia apelēzā. Servēscă acestă d-lui Nistoru odatā pentru totdeuna ca învetațurā!

Editoru și Redactoru responsabilu:
Dr. Aurel Mureșianu.

MULTE ȘI DE TOATE.

Celū mai mare turnu din lume.

Celū mai mare turnu din lume, a căruia zidire, după cum vestescu telegramele în tōte părțile pământului, este isprăvitā, e *turnul Eiffel din Parisu*. De Lunea trecutā începēndu falfăie în vērful lui tricolorul francesu. Înălțimea este de 300 metri. N'a fostu până acum mână omenescă, ca sē fi sēvērșitū o zidire atātū de înaltā.

Diarele din Parisu, cari timpū de doi ani de țile luptarā cu tōtā puterea în potriua planului de a se ridica acestu turnu, sub cuvēntū, că prin elu s'ar întuneca tōte podōbele arhitectonice ale Parisului și că și cele mai pompōse clădiri au sē rēmānā nebăgate în sēmă față cu elu etc, astāđi nu afia cuvinte de ajunsu pentru a-lu admira și lāuda. E și vrednicu de a fi admiratū, căci elu este o adevēratā minune a timpului. Galeria catului întēiu este la o înălțime de 38 metri. Urcarea până aci se face pe scārī de lemnū. Ajunși la acestā înălțime, afiamu deosebite birturi, berării și altele, așa că'ți pare a fi în mijlocul unui tērgu. Pivnițele sunt clădite în picioarele uriașe de feru ale turnului. Ca sē încunjur turnul la înălțimea acestă îți trebuie sē faci o cale de-o jumētate de kilometru. Aci ne afiamu la înălțimea celor mai înalte clădiri ale Parisului.

De aci se trece mai susu la galeria

1889		1890	
Dile		Dile	
septēm.		septēm.	
Dum.	26 Sob. Arch. Gavrilă	7 Herman	5. 30 6. 30
Luni	27 Cuv. Martona	8 Dionisiu	5. 27 6. 33
Marti	28 Cuv. Stefanu	9 Maria	5. 40 6. 34
Mercuri	29 Cuv. Marcu	10 Ezechiel	5. 37 6. 35
Joi	30 Cuv. Ioanu Scār.	11 Leo papa	5. 35 6. 37
Vineri	31 Cuv. Ipatie	12 Iuliu	5. 33 6. 38
Samb.	1 Apr. Cuv. M. Egipt.	13 Iustin	5. 31 6. 40

Tērgurile din Ardealu și Ungaria propriā.

Dela 1—15 Aprilie inclusiv. 1. Tegledi-Bațonū, Blașu, Dicsō-Sân-Martin; 2. Borgo-Prund, Cic-Sepviz, Olpretū, Halmagiulū de susu, Ōralya-Boldogfalău. (Verșețu, Canija, Ungvár, Reșița). 3. Bancfalău, Cic-Cosmașu, Chirpērtu, Ceta-

Căendarul septēmānel.

MARTIE

are 31 zile.

Mărgăritu.

AVISU.

Subsemnatul mēstru, **FAURU ROMĀNU**, am onōre a aduce la cunoscintiā onoratului publicu, că mi-am deschis

ATELIERULU MEU DE FĀURĀ

în **Ulița lungă No. 648** (Brașovulū-vechiu) și primesc ori-ce comandă, ce se ține de acestă meseriā, precum:

Trāsuri, cabriolete, căruțe, ferecatulū rōtelorū, potcovăritulū finū, etc. etc.

Asemenea primescū ori-ce felu de **reparaturā** din sfera fāuriei.

Fiindū atelierulū meu bine întocmitū și provēdutū cu tōte cele de lipsă mēstriei fāuriei, mē voiu sili a lucra în modulū celū mai solidū și **repede**, și cu **prețurile cele mai moderate.**

Nutrescū firma speranță, că onor. publicu mē va încuraja, silindu-mē din parte'mi a-lu mulțami pe deplin.

Cu stimă
Romulus Halmaghi,
fauru romānu.

